Funding: IKS/Tattva Heritage. Digitization: eGangotri.

B-20

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: IKS/Tattva Heritage. Digitization: eGangotri.

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection

Funding: IKS/Tattva Heritage. Digitization: eGangotri.

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: IKS/Tattva Heritage. Digitization: eGangotri.

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection

Funding: IKS/Tattva Heritage. Digitization: eGangotri.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

నిఖిలనిగమాంతపరమతాత్పర్యభూత

శ్రీమన్నారాయణపారమ్య

ప్రకాశకః.

దుర్మతదుర్యుక్తిధూననధురీణః

శ్రీకూరేశవిజయః.

విశిష్టాద్వైతసిద్ధాంతవిచక్షణవిద్వజ్జన

హృదయంగమయా

శ్రీధర్మాచార్యప్రణీతయా

వ్యాఖ్యయాసహితః.

కాఞ్చీపురమ్-

ఈచ్చంబాడి శ్రీనివాసాచార్యేణ పరిశోధితః.

యనమదల-వకుళాభరణమ్-వేంకటాచార్యేణ

బెంగుళూరు,

వాజపేయం- కృష్ణశాస్త్రిణాచ

వివేకకళానిధిముద్రాక్షరశాలాయాం

ముద్రితో విజయతేతరామ్.

1883 సంవత్సరమ్.

Registered Copyright.

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: IKS/Tattva Heritage. Digitization: eGangotri.

-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collecti

Funding: IKS/Tattva Heritage. Digitization: eGangotri.

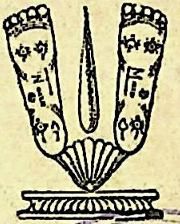

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

వ్యాఖ్యానసహిత

కూరేశవిజయః

శ్రీ శ్రీమతె రామానుజాయనమః
తిరునారాయణపురం మేల్కోటె
కైంకర్యం

పరోపన్యస్తపూర్వపక్షశ్లోకాః.

శ్లో॥ గాయత్రీబోధితత్వాద్దశరథతనయస్థాపితా
రాధితత్వాచ్చారేః కైలాసయాత్రావ్రతముదితతయాభీ
ష్టసంతానదానాత్ । నేత్రేణస్వేనసాకం దశశతకమ
లైర్విష్ణునాపూజితత్వా త్తస్మైచక్రప్రదానాదపిచ పశుప
తిస్సర్వదేవప్రకృష్టః ॥ ౧ ॥ కందర్పధ్వంసకత్వాద్గర
ళకబళనాత్కాలగర్వాపహత్వా ద్దైతేయావాసభూమి
త్రిపురవిదళనా ద్దక్షయాగేజయిత్వాత్। పార్థస్యాస్త్ర
ప్రదానాన్నరహరి విజయాన్మాధవే స్త్రీశరీరేశాస్తు
స్సంపాదకత్వాదపిచ పశుపతిస్సర్వదేవప్రకృష్టః॥ ౨ ॥
భూమాలోకైరనేకైస్సతత విరచితారాధనత్వా దమీ
షామష్టైశ్వర్యప్రదత్వా ద్దశవిధవపుషా కేశవేనార్చ

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: IKS/Tattva Heritage. Digitization: eGangotri.

తత్త్వాత్। హంసక్రోడాంగధారిద్రుహిణమురహరాదృ
ష్టశీర్షాంఘ్రికత్వా జ్జన్మధ్వంసాద్యభావాదపిచ పశుప
తిస్సర్వదేవప్రకృష్టః ॥ ౩ ॥ వారాణస్యాంచ పారాశరి
నియమభుజ స్తంభనాత్ప్రాక్పురాణాం విధ్వంసే కేశవే
నాశ్రితవృషవపుషా ధారితక్ష్మాతలత్వాత్। అస్తోకబ్ర
హ్మశీర్షాస్థ్యనిశకృతగళాలం క్రియాభూషితత్వాద్దా
నాచ్చజ్ఞానముక్త్యోరపిచ పశుపతిస్సర్వదేవప్రకృష్టః॥ ౪॥
వైశిష్ట్యేయోనిపీఠాయితనరకరిపుశ్లిష్టభావేనశంభోస్స్వ
స్యైకార్ధప్రతీకాయిత హరవపుషా లింగితత్వేనయ
ద్వా । అప్రాధాన్యాద్విశిష్టాద్వయసమధిగమే దానవా
నామరాతేశ్శంభోః ప్రాధాన్యయోగాదపిచ పశుపతి
స్సర్వదేవప్రకృష్టః ॥ ... ... *

అవతారికా.— శ్రీయఃపతిత్వా దపిభూపతిత్వం
ప్రఖ్యాపయిత్వా పరమంమురారేః । భూమిస్తవేభూ
పతినామనిష్ఠాం వంశప్రతిష్ఠాం మహతీమవాప ॥ ౧ ॥
ధర్మాఽచార్యస్సుధీస్సోయంనిర్మాతివిదుషాంముదే। విష్ణ
పారమ్యపద్యానాం ప్రమాణమణిసంపుటం॥ ౨॥ పత్యుః
పశూనాంపరతాంపద్యైః పంచభిరావృతాం । నిరాక
రోతికూరేశో బుధసంఖ్యాగతైస్తుతైః ॥ ౩ ॥ పంచవిం
శతి కత్యాభిరుపన్యస్తైమతేపరైః । సార్ధయా శతదూష
ణ్యాసిద్ధాంతంవక్తికూరరాట్ ॥ ౪ ॥ సిద్ధాంతంవక్తు

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: IKS/Tattva Heritage. Digitization: eGangotri.

మారేభేస ప్రమాణంహి కూరరాట్ । తత్రభూపసభా
మధ్యేవిదుషాంమోహమావహన్ ॥ ౫ ॥ శ్రీకూరాధిప
వాక్యానాం వ్యాఖ్యానేభువికః ప్రభుః । తత్ప్రసాదస్తు
లేఖిన్యామయాలిఖితతత్స్వయం॥ ౬॥ ... ... *

అథభగవద్రామానుజాచార్య శిష్యావతంసాః శ్రీమన్మహాభట్టారకపదప్రశంసాః శ్రీమద్వేదమార్గ ప్రతిష్ఠాపనాచార్యోభయవేదాంతనిష్ఠాగరిష్ఠాః, అనంతకల్యాణగుణగణపరిపూర్ణాః శ్రీవత్సాంకమిశ్రాః చోళభూపాలసభాయాం సప్తరాత్రమతిమాత్రం పరతత్త్వవాదేప్రవృత్తే కైశ్చిన్మోహాశాస్త్రశంకా కళంకితహృదయైః కుదృష్టిభిః ఉపన్యస్తాన్ హేత్వాభాసాన్ ప్రత్యాదిశంతో మహాపూర్ణోద్యజ్జయఘోషాః తత్రాద్యంగాయత్రీబోధితత్వాదితిప్రథమతః పరమతోపాత్తందూషణం గాయత్రీతి,ప్రఖ్యాతేన,శ్లోకద్వయేనదశదూషణైర్నిరాచక్షతే॥

శ్లో॥ గాయత్రీపూర్వ కృత్యాచమన విధిపురస్కార
సంకల్పకార్యే గోవిందాఖ్యా ప్రయోగాద్ధరిరితికథ
నాచ్ఛ్రీత్యధీత్యాదికాలే। భర్గశ్శబ్దస్యసూర్యాత్మక
హరిమహసోవాచకత్వాత్పరస్తాదోంకారాఖ్యేయ
భావాదవననిజగుణాచ్ఛుద్ధసత్త్వాశ్రయత్వాత్॥ ౧॥

వ్యా॥ గాయత్రీతి । గాయంతంత్రాయతే యస్మాద్గాయత్రీతేనకథ్యతే, నగాయత్ర్యాః పరోమంత్రః న మాతుః పరదేవతా, బ్రహ్మవర్చసకామస్తుగాయత్రీం

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: IKS/Tattva Heritage. Digitization: eGangotri.

వేదమాతరం, ఇత్యాదిప్రమాణ ప్రసిద్ధిమత్యాం గాయత్ర్యాం తత్పూర్వాయాకృత్యా క్రియాసంధ్యారూపా తస్యాంచ, కృత్యా క్రియాదేవతయోరితి నానార్థః॥ తత్పూర్వాచమనేచవిధిపురస్కారేషుస్నానప్రాయశ్చిత్తప్రాణాయామాదిషు తత్పురస్కృత సంకల్పకార్యే చ ఏతాదృశేషువైదికకార్యేష్విత్యర్థః. గోవిందవిష్ణ్వాఖ్యానాంనామ్నాం తస్యసర్వాత్మకత్వేనసర్వశబ్దవాచ్యత్వేనచ పర్యవసానవృత్త్యావా తాదృశవిలంబా సహమానయా లోకవృత్త్యావా ప్రవృత్తానాం దేవసవితృప్రణవ బ్రహ్మసత్యకేశవనారాయణ గోవిందహర్యాదీనాం ప్రయోగాత్. గంగాగీతాచగాయత్రీ తులసీగోపిచందనం । ఏకాదశీహరేర్నామ సాలగ్రామశిలార్చనం॥ వైదికాష్టకమేతాని నియమేనదినేదినే । యేభజంతికలౌ నిత్యంతేషామపి నమోనమః ॥ ఇత్తుక్యరీత్యాసదాచారవద్భిరారాధ్యదేవతా త్వేనప్రసిద్ధేః విష్ణురేవసర్వదేవతాభ్యః ప్రకృష్టః. ఏవంసర్వత్రాన్వయః. తత్రాదౌశ్రీ గోవిందగోవింద శ్రీమహావిష్ణోరాజ్ఞయా ప్రవర్తమానస్యేతి అథశ్రీమద్భగవతోమహాపురుషస్యాది నారాయణస్యేతి సంకల్పః. గోవిందనామనిర్వచనభేదస్తు - గారే. షాహితథావాణీ తాంచ విందయతేయతః । గోవిందస్తుతతోదేవమునిభిః కథ్యతేభవాన్॥ త్వద్విస్తరాయథా దేవా అహంభూతపతిస్తథా । నతదస్తివినాదేవయత్తే

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: IKS/Tattva Heritage. Digitization: eGangotri.

విరహితంక్వచిత్ ఇతిహరివంశాద్రుద్రవాక్యాచ్చైవా
వగంతవ్యః. మాఋచోమాయజుస్సామ మాతాతపఠ
కించన । గోవిందేతిహరేర్నామ గేయంగాయస్వనిత్య
శః ॥ సకృత్స్మృతోపిగోవింద ఇత్యాదితత్రైవ - హ
రణాత్ప్రాణినోదేవ తతోహరిరితిస్మృతః। బృహత్వా
ద్బృంహణత్వాచ్చ తస్మాద్బ్రహ్మేతి విశ్రుతః ॥ వస
నాద్దేవనాచ్చైవ వాసుదేవేతిశబ్దితః । తతస్త్వం విష్ణు
నామాసి యతోవ్యాప్తిః ప్రదర్శితా॥ యతస్తుభూతభ
వ్యేశస్త్వంనారాయణశబ్దితః ఇతిచోక్తం. స్నానకర్మ
ణి - గోవిందేతిసదాస్నానం గోవిందేతి సదాజపః ।
గోవిందేతిసదాధ్యానం సదాగోవిందకీర్తనం ॥ మృజ్జ
లాభ్యాంబహిస్స్నానమాంతరంవిష్ణుచింతనం । ధ్యా
యేన్నారాయణందేవం స్నానాదిషుచకర్మసు॥ వర్ణా
శ్రమాచారవతాపురుషేణ పరఃపుమాన్ । విష్ణురారా
ధ్యతేపంథానాన్యస్తత్తోషకారకః । సకృన్నారాయణే
త్యుక్త్వాపుమాన్కల్పశతత్రయం । గంగాదిసర్వతీర్థే
షు స్నాతోభవతిపుత్రక ॥ ప్రాయశ్చిత్తాన్యశేషాణిత
పః కర్మాత్మకానివై । యానితేషామశేషాణాం కృష్ణా
నుస్మరణంపరం ॥ ప్రాయశ్చిత్తానిచీర్ణాని నారాయణ
పరాఙ్ముఖం । ననిష్పునంతిరాజేంద్ర సురాభాండమివా
పగాః॥ యస్యస్మృత్యాచనామోక్త్యాతపోయజ్ఞక్రియా
దిషు । న్యూనంసంపూర్ణతాంయాతి సద్యోవందేతమ

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: IKS/Tattva Heritage. Digitization: eGangotri.

చ్యుతం॥ ఇతి నిరుక్త్యర్థం స ఏవోచ్యతే. ప్రాణాయా
మపరితానా మోమాదీనాం తద్వాచకత్వం తు - గిరా
మస్మ్యేకమక్షరం - ప్రణవస్సర్వవేదేషు - ఓమిత్యేకాక్ష
రం బ్రహ్మ వ్యాహరన్మామనుస్మర - ఇత్యాది తద్వాక్యా
దేవ స్ఫుటమ్. తదర్థం తు అత్రైవోత్తరత్ర వక్ష్యామః.
భవతీతి భూరితి తన్నామ - సదేవ సౌమ్యేదమగ్ర ఆసీత్ ఇ
తి శ్రుతేః. భువనేషు వసతీతి భువనాన్యస్మిన్ వసంతీతి వా
భువః వాసుదేవః. సూః ప్రసూతిస్తామిచ్ఛతీతి సువః. షూ
ఙ్ ప్రాణిప్రసవే - తత్సృష్ట్వా తదేవానుప్రావిశత్ ఇ
త్యుపనిషదుపదేశః.ఆచమనే- కేశవాద్యైస్త్రిభిః పీత్వే
తి పౌరాణికాః. సంధ్యాయాం మంత్రాచమనే - నారా
యణపరో జ్యోతిః సత్యం జ్ఞానమితి శ్రుతిదర్శనాత్. సత్య
జ్యోతిరాదిభిస్స ఏవాభిధీయతే. సుష్ఠు ప్రాణినః కర్మస్వీ
రయతీతి వ్యుత్పత్త్యా సూర్యశబ్దో విష్ణుపర్యాయః. వైది
కం శబ్దరూపం. ఏష హ్యేవ సాధు కర్మ కారయతి తం య
మేభ్యో లోకేభ్యః ఉన్నినీషతీతి శ్రూయతే. ఉపస్థానమం
త్రే చ వరుణశబ్దస్య తదంతర్యామి పర్యాయాత్ తద్దృ
ష్ట్యా వరణీయత్వాదినా వా తన్నామతా. మిత్రస్యేత్య
త్ర మిత్రశబ్దః పాదత్రయేణ త్రైలోక్యం మిమాత ఇతి
త్రివిక్రమమాహ. డుమిఞ్ ప్రక్షేపణ ఇతి ధాతుః. అథ
వా మీహింసాయామితి ధాతుః. హింసారూపాత్సంసా
రాత్త్రాయత ఇతి మిత్రః. త్రైఙ్ పాలన ఇతి. సంధ్యా

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: IKS/Tattva Heritage. Digitization: eGangotri.

నిగమనేషు స్తుత్వా దేవం జనార్దనం - సర్వదేవ నమ
స్కారః కేశవం ప్రతిగచ్ఛతీతి తదభిధానం ప్రమాణయ
తతత్పరత్వం. క ఇతి బ్రహ్మణో నామ ఈశోహం సర్వదే
హినాం। ఆవాంతవాంగే సంభూతౌ తస్మాత్కేశవనా
మవాన్ ఇత్యాదికమిహానుసంధేయమ్. అగ్నిమండలమ
ధ్యస్థం ధ్యాయేద్యజ్ఞపతిం హరిమ్। యజ్ఞకృద్యజ్ఞభృద్యజ్ఞీ ఇ
త్యాదివచనాదౌపాసనాద్యశ్వమేధపర్యంతం హవ్యాధ్య
క్షశ్చ. విష్ణోర్హి వేదితాన్యో నయష్టవ్యం దేవతాంతరమ్। పి
తృభ్యశ్చాపి తద్దేయం తదానంత్యాయ కల్పతే। పితృరూపీ
జనార్దనః ప్రియతాం ఇత్యాదిభిరధ్యక్షత్వస్స ఏవ కవ్యేష్వ
పి. యత్కరోషి యదశ్నాసి యజ్జుహోషి దదాసి యత్।
యత్తపస్యసి కౌంతేయ తత్కురుష్వ మదర్పణమ్ ఇతి గీతా
చార్యాస్స్వయమూచుః. అథ గాయత్రీహృదయే యాజ్ఞవ
ల్క్యేన పృష్టశ్చతుర్ముఖస్సర్వకారణం విష్ణురేవేత్యుక్త్వాహ।
బ్రహ్మాండే ఆదిత్యదేవతాయాశ్చ ప్రేరకం పరమాద్భుతం
భర్గస్సంజ్ఞం వరేణ్యం చ ధీతత్త్వస్య ప్రచోదకమ్॥ ఇతి దేవశ
బ్దో దివ్ క్రీడాయామితి ధాతోర్నిష్పన్నః ప్రయుజ్యతే భగ
వతి. తథా చ శ్రుతయః. దివ్యో దేవ ఏకో నారాయణః,
విదామ దేవం భువనేశమీడ్యం, ఏష హి దేవః ప్రదిశోను స
ర్వాః పూర్వో హి జాతస్స ఉ గర్భే అంతః, తమః పరే దేవ
ఏకీ భవతీత్యాదయః. సవితృపదం జగతాం స్రష్టృత్వా
దినా అర్థేన విష్ణోరేవ వాచకం. యతో వా ఇమానీత్యా

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Colle

Funding: IKS/Tattva Heritage. Digitization: eGangotri.

దిశ్రూయతే హేత్వంతరమాహ. శ్రుత్యధీత్యాదికాలే వే
దోచ్చారణాదా- ఆదిరుపలక్షణం అంతేచేత్యర్థః. హ
రిరితి కథనప్రసిద్ధేః సప్రవతత్వప్రతిపాద్యః. ఓంతత్సదితిని
ర్దేశోబ్రహ్మణస్త్రివిధస్మృతః ఇతిగీతాసు. వేదాంతగా
ణి యావంతిపఠితానిద్విజోత్తమైః । తావంతిహరినామా
నికీర్తితానినసంశయః ॥ వేదేరామాయణఇత్యాదే. ఏ
వముదూఢద్రఢిమని విష్ణుపారమ్యే గాయత్రీమధ్యభర్గశ్శ
బ్దాత్కేషాంచిదాపాతరసికానాం విప్రతిపత్తిర్జాయ
తే. అతస్తాం సమాధత్తే. భర్గఇతి భర్గశ్శబ్దస్సకారాంత
స్సూర్యాంతర్యామివిష్ణుతేజోవాచీ. ధ్యేయస్సదాసవితృ
మండలమధ్యవర్తీ నారాయణస్సరసిజాసనసన్నివిష్టః ఇ
తిప్రసిద్ధేః. భర్గస్తదాఖ్యంభజనియ్యమేవంధ్యాయామి
నిత్యంరవిమండలస్థంఇతినిరుక్తం సావిత్రీభాష్యేచ. య
ద్వా పాపస్యభర్జనాద్భర్గ ఇత్యుచ్యతే. తపసాబ్రహ్మ
విజిజ్ఞాసస్వేతిశ్రుతిః, అథవా తస్మిన్యదంత స్తదుపాసిత
వ్యం ఇత్యుక్తరీత్యాతద్భర్గః భగంకల్యాణగుణ జాతం
రేఫోఽధికగృహీతోనిరర్థకః విభక్త్యర్థోఽవ్యయః. త
థాయజుషి. అపస్సిషాసంత్సువరప్రతీత్త ఇతి. అప్రతి
పూర్వస్యైణోహీదంరూపం అప్రతీత ఇత్యస్మిన్నర్థే
అంతతకారద్విత్వమధికం. అథ ప్రాగుక్తహరిశబ్దసాహ
చర్యవరాపృష్టప్రణవశబ్దవాచ్యత్వమాహ పురస్తాదితి-
వైదికవిషయేషుపురస్తాదోంకారస్యాఖ్యేయత్వాత్. య

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: IKS/Tattva Heritage. Digitization: eGangotri.

ద్వా ఓంకారేణాఖ్యేయఉభావా ద్వాచ్యత్వాత్. ప్రణవస్య బ్రహ్మఋషిః-గాయత్రీఛందః. పరమాత్మా దేవతా-తత్ప్రీత్యర్థే వినియోగః అయంమంత్రః సర్వలోకవేదవ్యాహృతికారణత్వేన బహ్వృచబ్రాహ్మణే ప్రజాపతిరకామయతెత్యారభ్య మధ్యేతానిశుక్రాణ్యభ్యతపత్ తేభ్యోభితప్తేభ్యస్త్రియోవర్ణా అజాయంత అకారఉకారమకార ఇతి తానేకధాసమభవత్తదేతదోమితి. అవరక్షణఇతి ధాతోరశ్చతుర్థ్యంతః. ఉఇత్యవధారణార్థమవ్యయం. మనజ్ఞానఇత్యస్మాద్ధాతోర్మః క్షేత్రజ్ఞోజ్ఞాతాత్రయాణాం. సంహితాయాంపకాతురత్వం.అస్యాయంపిండితార్థః. సర్వోప్యాత్మవర్గో నారాయణార్థః.నతుస్వార్థః. ప్రకృతిత్వంచ మాల్యాలంకారవద్భోగ్యభోగోపకరణభోగస్థానతయా తదర్థమేవేతి చేతనాచేతనేషు భగవచ్ఛేషత్వేన నకశ్చిద్వశేషఇతి. తథాచోక్తమష్టశ్లోక్యాం- అకారార్థో విష్ణుర్జగదుదయరక్షాప్రళయకృన్మకారార్థోజీవఇతి.యద్వా అష్టాక్షరేషుపురస్తాన్నిసర్గప్రణవస్యాఖ్యేయత్వాత్. ఓమిత్యగ్రేవ్యాహరేత్. నమఇతి పశ్చాత్. నారాయణాయే త్యుపరిష్టాత్ ఇతిశ్రూయతే. ఏతేననమసా నమోవిష్ణవేబృహతే కరోమీత్యాద్యుక్తనమశ్శేషిత్వేనశ్రుత్యనుక్తవినతిస్తుకథం నమస్య ఇతిహారదత్తవచనం నిరస్తంవేదితవ్యం. అన్యేతు- అకారేణోచ్యతేవిష్ణురుకారేణరమోచ్యతే। మ

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Co

Funding: IKS/Tattva Heritage. Digitization: eGangotri.

కారస్తుతయోర్దార్ఽసఇతిప్రణవలక్షణం ఇతికథయంతి-త
దుపబృంహణత్వేనవాల్మీకిరపి - అగ్రతఃప్రయయౌరామ
స్సీతామధ్యే సుమధ్యమా । పృష్ఠతస్తుధనుష్పాణిర్లక్ష్మ
ణోఽనుజగామహేతి రామగతింవర్ణయన్ ప్రణవార్థ
మసూచయదిత్యలంవిస్తరేణ. అపిచ అవననిజగుణాత్
అవనేరక్షణే నిజాత్స్వాభావికాత్ గుణాత్ గుణజా
తాత్ ఏకవచనమతంత్రం గుణ్యంతఇతివ్యుత్పత్త్యాగుణాః
జ్ఞానశక్తిబలైశ్వర్యసౌశీల్యాదయః స్వాభావికీజ్ఞానబల
క్రియాచేత్యామ్నాతాఃతైరిత్యర్థః. క్రియారక్షణక్రి
యా- యద్వాఅవనేనిజాత్స్వతంత్రాజ్జగదవనగుణాత్-
అనేనబ్రహ్మరుద్రయోస్సృష్టిసంహర్తృత్వేతదధీ
నేఇతిద్యోత్యతే. తథాబ్రహ్మణోవచనం - సృజామిత
న్నియుక్తోఽహంహరోహరతితద్వశః ఇతి- అథాస్యైవా
వన్నిస్తారకత్వరూపావనగుణాత్ - పురాబదరికాశ్రమే
రణాయప్రవృత్తోనరసఖేన నారాయణేనసంజిహీర్షితో
రుద్రః పితుః పుత్రస్యచమధ్యం ప్రవిష్టేన చతుర్ముఖేన
బోధితశ్శరణాగతస్సర్వలోకశరణ్యేన రక్షితఇతిభారత
కథా. ప్రసాదయామాస భవోదేవంనారాయణంప్ర
భుం ఇత్యాదినాప్రవృత్తాత్రానుసంధేయా. శుద్ధసత్త్వా
శ్రయత్వాత్ శుద్ధసత్త్వమచిద్ద్రవ్యభేదః స్వసత్త్వాభాస
కం సత్త్వం గుణసత్త్వాద్విలక్షణం.అత్రాస్మదుక్తంపద్యం-
ద్రవ్యంషట్చైవకాలః ప్రకృతిరపి జడౌతావుభౌ ధర్మ

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: IKS/Tattva Heritage. Digitization: eGangotri.

భూతజ్ఞానంతచ్ఛుద్ధసత్వంత్వ జడమపి పరాక్ప్రత్యగీశ శ్చజీవః। అద్రవ్యంచాపిశబ్దాదికమథచగుణా శ్శక్తినం యోగయుగ్మం శ్రీభాష్యాదాప్రమేయేవిశదమకథయత్స ప్రమాణం యతీంద్రఃఇతి. పరమసత్వపంచశక్తిమయవి గ్రహఇతి- నిత్యం అమిశ్రసత్వాశ్రయత్వాద్వా. తథా శుద్ధశ్చాసౌసత్వాశ్రయశ్చేతికర్మధారయః. ఉభయ ధాసత్వాశ్రయత్వంశ్రుతిస్మృతిభగవచ్ఛాస్త్రాదిషుసిద్ధం॥

శ్లో॥ ప్రఖ్యాతాశేషదేవప్రణమనవిషయత్వా
త్తపోయజ్ఞకర్మస్తోమన్యూనాధికత్వప్రశమప
టిమవద్దివ్యనామస్మృతిత్వాత్। బ్రహ్మణ్యత్వా
ద్గిరీశాహుతివిధిషుజలస్పర్శనాద్విష్ణుపాదా
మ్భోజాతామ్భోధరత్వాదపినపశుపతిర్విష్ణురే
వప్రకృష్టః॥ ౨

వ్యా॥ ప్రఖ్యాతేతి॥ కించప్రఖ్యాతాశేషదేవప్రణమనవిషయత్వాత్ ప్రఖ్యాతా అశేషాయేదేవాః బ్రహ్మరుద్రాదయః తేషాంయత్ప్రణమనం నమస్కారః తద్విషయత్వాత్ - సర్వదేవనమస్కారః కేశవంప్రతి గచ్ఛతి॥ శ్రుణుత్వంహేవరారోహే యథానిత్యంసమామ్యహం॥ బ్రహ్మద్యామునయశ్చైవ తపోవిద్యాసమాధిభిః।అర్చయంతి సదాయంవైసదాపశ్యంతిసూరయః॥ బోధాయనీయే - బ్రహ్మేశేంద్రాది దేవానాందేవో నారాయణఃపరః ఇతి. తపాంసిచయజ్ఞాశ్చ కర్మాణిచ

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote

Funding: IKS/Tattva Heritage. Digitization: eGangotri.

నానావిధాని తేషాంద్వంద్వాః తేషాంస్తోమో గణః త
త్రన్యూనాధికత్వం తద్వ్యాపా కృత్యంతస్య ప్రశమోని
ష్కృతిః తస్యాంపటిమవత్యా శక్తిమత్యాదివ్య నామ
స్మృతీయస్యనతథోక్తః తత్త్వాత్ - నియమ బాహుళ్య
వత్సుశ్రౌతస్మార్తాదికర్మసు విహితాదధికం న్యూనం
చసర్వతః పరివర్జయేదితి న్యూనతాధిక్యంనిషిధ్య తేత
త్సాద్గుణ్యాయ - స్మృతేనసకలకల్యాణభాజనం యత్ర
జాయతే, యస్యస్మృత్యాచనామోక్త్యా తపోయజ్ఞక్రి
యాదిషు । న్యూనంసంపూర్ణతాం యాతీత్యాదిభిః త
న్నామస్మరణంవిధీయతే. బ్రహ్మణ్యత్వాత్ బ్రహ్మ
ణ్యోబ్రహ్మవర్ధనఇతి రామసహస్రనామసు - బ్రహ్మ
ణ్యోదేవకీపుత్రోబ్రహ్మణ్యోమధుసూదనః ఇతిశ్రుతిః. వి
ప్రావేదాః కేశవశ్చైకరాశిరితినీతివిదస్సర్వే. సామా
న్యవాస్తువిధానేచ - బ్రాహ్మణశ్రేణిసంబంధత్వేన వి
ష్ణ్వాయతననిర్మాణాచారప్రసిద్ధిః. కించ గిరిశాహుతి
విధిషుసతీషుకర్మకలాపేజలస్పర్శనాత్ ఆచమనవిధా
నాత్ ఉపస్పర్శఆచమనం అపఉపస్పృశ్యేతి ఖండకా
రః. వాయుపురాణే దక్షః - యస్మాత్త్వంమత్కృతే
క్రూరబుభుక్షే సంహృతవానసి। తస్మాద్యజ్ఞేసురైస్సా
ర్థం నత్వాంయక్ష్యంతుబ్రాహ్మణాః ॥ హుత్వాహుతిం
తవ క్రూరామపస్పృక్ష్యంతుకర్మసు ఇతి. రౌద్రరా
క్షసపైత్ర్యకేస్పర్శే అపఉపస్పృశే దిత్యాపస్తంబః

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: IKS/Tattva Heritage. Digitization: eGangotri.

స్పృష్ట్వారుద్రస్యనిర్మాల్యంసహసైవాప్లుతశ్శుచిఃఇతిచం
ద్రికాయాం. విష్ణుపాదాంభోజాతాం భోధరత్వాత్
స్పష్టంచై తదీశ్వరసంహితాయాం - తదంబుపతితందృ
ష్ట్వా దధారశిరసాహరః। పావనార్థంజటామధ్యేయో
గ్యోస్మీతివిచింతయన్ ఇతి. కేచిద్గంగాన్యా విష్ణుపద్యన్యే
తివదంతి. తన్నిరాసార్థంపాద్మవచనం- సర్వేశ్వరో
హరిర్విష్ణుర్ద్వితీయ్యం పాదముత్తమం। దివిప్రసారయా
మాసబ్రహ్మలోకాంతమచ్యుతః॥ శ్రీపాదందేవదేవస్య
దృష్ట్వాసంభ్రమచేతసా। ధన్యోస్మీతివదన్బ్రహ్మా గృహీ
త్వాస్వకమండలుం॥ భక్త్యాసంక్షాళయామాసతత్రసం
స్థితవారిణా। అక్షయ్యమభవత్తోయం తస్యవిష్ణోఃప్రసా
దతః॥ తత్తీర్థంమేరుశిఖరేపపాతవిమలంజలం. తత్రై
వ - తాందృష్ట్వామేరుమధ్యాత్తు ప్రవహంతీం వరాన
నే। ఆత్మనః పావనార్థాయ శిరసాతామధారయం॥
తదిదం శ్రీనృసింహోత్తరతాపనియ్యాదౌస్పష్టముక్తం
ద్రష్టవ్యం. అద్యాపియత్పాదనఖావసృష్టం జగద్విరించో
పహృతార్హణాంభః। సేశంపునాత్యన్యతమోముకుం
దాత్కోనామలోకే భగవత్పదార్థః॥ తర్హి - భవాం
గపతితంతోయం పవిత్రమితివస్పృశః ఇతిబాలకాండో
క్తివిరోధః కథమితిచేదుచ్యతే - తత్రనభవాంగస్యతత్ప
విత్రతాహేతుత్వం కింతుగంగాయా ఏవభవాంగపవిత్రీ
కరణహేతుత్వం. తతఏవ- హరస్యగాత్రసంస్పర్శాత్,

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote.

Funding: IKS/Tattva Heritage. Digitization: eGangotri.

విత్రత్వముపాగతా ఇత్యత్రాపి స్పర్శనేన హరపవిత్రీక
రణాయోపాగతేత్యర్థః. పశుపతిత్వం త్రిపురవిజయప్రా
ర్థనాయాం వరదానకృతం - పశుపతిరసానీతి శ్రుతిః-
పాశుపతేసిద్ధాంతే - పత్యుః పశుషు సాధుత్వం కాలా
గ్నిరుద్రోప నిషత్ప్రతిపాదితమపి సూత్రకృద్భాష్యం. ప
శుపతిమతైకదేశః షట్పంచాశత్తదాగమప్రథితః। సప్ర
మాణలింగశైవశివః కేశవవంచితః పరందూష్యః॥ గోమ
ఖాద్యాస్సిద్ధాః కపాలపాణిప్రకల్పితే సమయే। గుణ్యాగు
ణ ఆది దేవః ముక్తిః పరకాయకామరూపగమః। భూతవిక
లతా ప్రళయః భూతపరిపాకమేళనం సృష్టిః। తత్పరిణామ
సుఖం స్వర్గః తదపాకమేళనాఘమిహ నరకః॥ భూతా
నీత్యామననం ప్రత్యక్షో భ్రాంతపార ఇతి. శాస్త్రంచా
ర్వాకమిదమవైదికం ఏకాయననామ్నా నిర్మితం గురు
ణా। సౌత్రాంతిక సౌగత వైభాషిక మాధ్యమిక భేదతో
బౌద్ధాః॥ బహుధావస్థం నిత్యం ప్రవాహతో జ్ఞానమేవత
త్రాత్మా। ఏకావస్థం శుద్ధం జ్ఞానం ముక్తిః పరమాత్మతా
సైవ॥ హింసాభావపురస్సరపురుషార్థసాధనంతథా
జైనం. ఇతి పాశుపతాది తామసనిరాసస్తు పత్యురసామం
జస్యాదితి సూత్రకృతైవ కృత ఇతి నేహ ప్రతాయతే. వి
షుల్ వ్యాప్తావిత్యస్మాద్ధాతోర్వేవేష్టీతి విష్ణురితి వ్యాప్తిశీ
లతా. శ్రీపరాశరేణ తు విశధాతోః ప్రవేశనాదితి అం
తః ప్రవేశోభ్యధాయి. ఉభయానుగ్రాహికా శ్రుతిః- అం

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: IKS/Tattva Heritage. Digitization: eGangotri.

తః ప్రవిష్టశ్శాస్తా. అంతర్బహిశ్చ తత్సర్వం వ్యాప్య నారా
యణస్థితః ఇత్యాదికా. వాసుదేవః పరమ ఇతి నామ- వి
ష్ణోర్నుకం వీర్యాణి ప్రవోచం యః పార్థివాని విమమేర
జాగ్ంసీత్యామ్నాయతే. రుద్రకాలాంతకాద్యాశ్చ సమ
స్తాశ్చైవ జంతవః। చతుర్ధా ప్రళయా హ్యేతా జనార్ద
నవిభూతయః ఇతి పరాశరః. కారణవాక్యేషు- న సన్న
చాసచ్ఛివ ఏవ కేవలః ఇత్యాదిషు శివాదిశబ్దాః సదాదిశ
బ్దాశ్చ సామాన్యవిశేషాకాంక్షాయుతాః, విశేషే పర్య
వస్యంతి శబ్దే నారాయణాహ్వయే ఇత్యుక్తరీత్యా విష్ణుప్ర
కృష్టత్వమేవ జ్ఞాతం. అపిశబ్దాత్పురుషోత్తమత్వ పుండరీ
కాక్షత్వాదయః ప్రకర్షహేతవః. వృత్తనామ స్రగ్ధ
రా. భర్గశబ్దస్యాకారాంతత్వేన సహోక్తషష్ఠ్యంత దే
వశబ్దవిరోధః॥ ౭॥ ... ... ※

అవతారికా.— ఏవంతర్హి విష్ణురహస్యమూర్తిర్ద
శరథతనయస్థాపితారాధితత్వాద్బహుపురాణేతిహాస
ప్రసిద్ధవైభవస్యాస్య కథంనప్రకృష్టత్వమిత్యాశంక్య త
దారాధనాదిసర్వం వరదానకృతమితి సమాధత్తే త్రయో
దశభిర్వర్ణైః వాల్మీకిరితి ద్వాభ్యాం సోత్తరశ్లోకప
దార్ధాభ్యాం ఘంటాకర్ణఘనాశాదిత్యంతాభ్యాం॥

శ్లో॥ వాల్మీక్యప్రోదితత్వాద్గిరిశనుతిగిరాం
తామసత్వాచ్చ కాశ్యాం రామాఖ్యాన్మంత్రజా
పాదపిచ హనుమతః పుచ్ఛరోమేశ్వరత్వాత్।

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote C

Funding: IKS/Tattva Heritage. Digitization: eGangotri.

సేతుస్త్రాణాయయద్వా పరిజనవిధయా స్థాప
నాదబ్ధితీరేరక్షోహత్యామదోషా ద్గిరిశకృతని
జబ్రహ్మహత్యానిరాసాత్॥ ౩॥ ... ❊

వ్యా॥ వాల్మీకీతి॥ వాల్మీకిరభవద్బ్రహ్మా వాణీవా
క్తస్యరూపిణీ । చకారరామచరితం పావనంచరితవ్ర
తే॥ గాయత్ర్యాస్త్రీణిచత్వారి ద్వేద్వేత్రీణ్యథషట్క్రి
మాత్। చత్వారిసప్తకాండేషుస్థాపితాన్యక్షరాణితు ఇ
తిస్కాందెప్రసిద్ధేనవాల్మీకినా, వేదః ప్రాచేతసాదాసీ
దితి, పుణ్యంవేదైశ్చసమ్మితమితి, చోక్తే శ్రీరామాయ
ణేలింగప్రతిష్ఠాదేరప్రోదితత్వాత్ అనుక్తత్వాత్. అ
న్యత్రస్థాపనంచారాధనం. ఆవర్జితంరుద్రగౌరవాయ.
నతురావణవధపాపనివృత్తయ ఇతివివేకః. సేతుమాహా
త్మ్యే శతాధ్యాయవతి దర్శనమేవముక్తిహేతురితికథి
తం. యజుష్యపి- ద్వాసముద్రావితతావజూర్యావిత్యా
రభ్య తయోఃపశ్యంతస్సేతునాతియంత్యన్యమిత్యుక్తం. కి
మిహవిప్రతిపన్నం రావణబ్రాహ్మణ్యం- ఆచారాద్వా,
క్షేత్రగుణాద్వా, కిమంశాద్వా, జన్మకాలవిశేషాద్వా,
బ్రాహ్మణరేతస్సముద్భవాద్వా. నాద్యః- మధురక్తపాన
మానుష మాంసాశనాగమ్యాగమనాది దురాచారవ
త్త్వాత్. నద్వితీయః- సుమాలిసుతాయాంకైకస్యాంజా
తత్వాత్. నతృతీయః- భగవద్ద్రోహిణో హిరణ్యకశి
పోరంశజత్వాత్. నచతుర్థః. ఆసురవేళాయాం సం

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: IKS/Tattva Heritage. Digitization: eGangotri.

ధ్యాయాం తదాగమనేన వ్యాసురస్సంజనిష్యతీతి విశ్రవ
సైవోక్తత్వాత్. నపంచమః - శూద్రస్త్రీషుబ్రాహ్మణ
రేతోజాతానాం బ్రాహ్మణ్యాప్రసంగాత్. కింతు - రుద్ర
తత్పుత్రతద్దాసయక్షగంధర్వ రాక్షసాః । బాహ్యానిదైవ
తాన్యేవతామసాఃపరికీర్తితాః ఇతివామనపురాణోక్త
రీత్యాబాహ్యదేవతాజాతీయోఽసురో రావణఇతి నశం
కావిశాచావకాశః. తత్ప్రతిష్ఠాదిహేతుస్తు - అహంమ
త్యావతారేషుత్వాంచరుద్రమహాబల । తామసానాం
మోహనాయపూజయామియుగేయుగే॥ దేవకార్యనిమి
త్తేషుమానుషత్వముపాగతః । త్వామేవారాధయిష్యా
మిత్వంచమేవరదోభవఇతి పాద్మపురాణవరాహపురా
ణోత్తర ఖండాదితో వేదితవ్యః. గిరిశనుతిగిరాం తామస
త్వాత్ అనాదరణీయత్వమితిభావః. తథోక్తంగారుడే.
యచ్ఛాస్త్రలింగపారమ్యంవామదేవముఖావతిం । త
మఃప్రవర్తకంవక్తితత్తామసముదాహృతంఇతి. పాశ్మే
పేశంచేవహితార్థాయవృత్తింవేదవిగర్హితాం । వి
ష్ణోరాజ్ఞాంపురస్కృత్యకృతంభస్మాస్థిధారణం॥తథాచ.
మాత్స్యంకౌర్మంతథాలైంగం శైవంస్కాందంతథై
వచ । ఆగ్నేయంచషడేతానితామసానినిబోధయ ॥ పు
రాణాదిషు తామసాదివిభాగః తత్తత్కాలా దవధేయః.
తామసానామనాదరణీయత్వేమనుః - యావేదబాహ్యా
స్స్మృతయోయాశ్చకాశ్చకుదృష్టయః । సర్వాస్తానిష్ఫలాః

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote C

Funding: IKS/Tattva Heritage. Digitization: eGangotri.

ప్రేత్య తమోనిష్ఠాహితాస్స్మృతాః ఇతి. కాశ్యాంరా
మాఖ్యామంత్రజాపాత్. అత్రప్రణవఏవ తారకమంత్ర
ఇతి స్కాంద కాశీఖండవచనం సాత్త్విక ప్రమాణవిరుద్ధ
త్వాదనాదృత్య - శ్రీరామాయనమః కాశ్యాంజజాపప
రమేశ్వరః ఇతిప్రక్రమ్య యేలభంతే షడక్షరమితి చార
భ్య జపంతోమంత్రసిద్ధాస్స్యురితి నిగమయ్యాస్పష్టమాహ
రామోపనిషత్. తాదృశానాంరుద్రసారూప్యమపిక్రమ
ముక్తిపక్షాశ్రయణేన విష్ణుసారూప్య ద్వారాముక్తిరమి
తి నకశ్చిద్విరోధః. హనుమతః పుచ్ఛరోమేశ్వరత్వాత్.
దూతోరామస్యవానరః దాసోహంకోసలేంద్రస్యేతిప్ర
సిద్ధస్యపుచ్ఛరోమభిః కల్పితేశ్వరలింగత్వాచ్చ. అత్రపు
రాకిలయజ్వనాధర్మతనయేన యజ్ఞవాట విశుధ్యర్థం
పురుషమృగానయనాయ ప్రేషితోభీమసేనో మధ్యేమా
ర్గం విదితవృత్తాంతేనహనుమతా తన్మృగవేగ ప్రశ
మనోపాయంవిధిత్సునార్పితానిపుచ్ఛరోమాణ్యాదాయ
పురుషమృగేణకృతసంకేతః పురతోధావన్ తద్ద్యాను
హావేగవిళంబాయరోమభిరేవలింగానితత్రనిర్మాయాఖిలం
ఘుశతత్పూజాదికమతివేగేనసమాగతం తంయాగీయశా
లామనీనయదితిభారతకథాప్రసంజనియ్యా. యుక్త్యయు
క్తంయుక్త్యంతరేణప్రమాణేనదూషయతి-స్వకృతసేతు
పరిత్రాణాయపరిజనస్య - హస్తేక్షమాలావ్యాదిరామత
త్త్వంజిహ్వాగ్రభాగేవరరామమంత్రం । యన్మస్తకే కేశవ

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: IKS/Tattva Heritage. Digitization: eGangotri.

పాదతీర్థం శివంమహాభాగవతంస్మరామీతి విధయాప్ర
కారేణ ప్రతిష్ఠాపనాత్. రక్షోహత్యాంఅదోషాత్ దో
షాభావాత్. మోదేత సాధురపివృశ్చికసర్పహత్యేతి వ
ద్దుష్టనిగ్రహస్యవిహితత్వాదితిభావః. స్వయంతీర్ణః ప
రాంస్తారయతీతిలోకన్యాయంహృదయేనిధాయాహ - గిరి
శకృతనిజబ్రహ్మహత్యానిరాసాదితి - పురాకిలమహాదే
వోమహత్యాబ్రహ్మహత్యయా। కపాలీసన్మహాకాలం
చరన్మాధవమాశ్రితః ॥ తత్పత్న్యాథమహాలక్ష్మ్యా
భిక్షయాకరదత్తయా। విమోచిత ఇతి ఖ్యాతేశ్రీరామ
వర సంహితా ప్రయాగమాహాత్మ్యేపి ప్రమాణమిహ
దృశ్యతే॥ ౩॥ ... ... *

శ్లో॥ కండూర్ణాంగూర్వ్రియాగాదిక నగర
మహాపాపనాశాదిదేశాదిష్వీశానేనహత్యాని
వహానిహతయే స్థాపితారాధితత్వాత్। గౌరీ
శేషాన్వసభంగాదథ రఘుపతిసందర్శితాద్వైవ
శ్వరూప్యాత్కాశ్యాః కృష్ణేనదానాదపినపశు
పతిర్విష్ణురేవప్రకృష్టః॥ ౪॥ ... *

వ్యా॥ కండూర్ణాంగూరితి॥ అథ- నందాదీవనఘట్ట
నర్తనమహాకారుణ్యరక్తాంబర శ్రీనారాయణపూరుషో
త్తమపతిశ్రీరత్నకూటాధిపాన్। వైకుంఠేశ్వరమాధవా
చకమలానాథంచగోపీపతిం స్వామ్యేకాదశ నాగపుర్యా...
పతీన్సార్ధంకలిధ్వంసినేతి తత్ప్రతిష్ఠాపితాన్ ప్రమ...

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote C...

Funding: IKS/Tattva Heritage. Digitization: eGangotri.

ణయతి - తిరుక్కండూరితిభాషాంతరేణ కశ్చిద్వ్యపదేశః. తిరుణాంగూరితిచ. తథా ప్రయాగాదికం ప్రసిద్ధం. మహాపాపనాశాదిదేశః. కపాలమోచనస్థానంచ. తేషాం ద్వంద్వః. తేషుహత్యానాం నివహస్తస్య విహతయే నాశాయ రుద్రేణస్థాపితశ్చాసావారాధితశ్చేతి కర్మధారయః తత్త్వాత్ - స్థాపితత్వాదారాధితత్వాచ్చేత్యర్థః. తదేతత్సర్వం ప్రయాగమాహాత్మ్యాదౌ ప్రసిద్ధం. రుద్రధనుర్భంగాచ్చ - హరధనురసౌవల్లీభంజంబభంజచ మైథిలీతిభట్టారకః. రఘుపతినాసందర్శితాద్వైశ్వరూప్యాత్ - మన్వంతరసహస్రైస్తుపూజితోరఘునందనః। భర్గాయభగవాన్ స్వీయ్యంవిశ్వరూపమదర్శయదితి. కాశ్యాః కృష్ణేన కాశీకేశవనిర్మితేతినిర్మాత్రా కేశవేన రుద్రాయదానాత్. ఆనందనైపుణ్యక్షేత్రే సంప్రతిష్ఠాప్య కేశవం। బ్రహ్మైతన్నామతః కాశీసంజ్ఞయాసంజ్ఞితంపురం॥ కేశవేనాభ్యనుజ్ఞాతో విశ్వనాథాయదత్తవాన్ ఇత్యాదిపురావిదోవదంతి. తతోవిష్ణురేవప్రకృష్టః॥ ౮ ॥ *

అవతారికా— అత్రదశరథతనయస్థాపితారాధితత్వాత్ ఇత్యత్ర అపి నమకచమకైః రాఘవారాధితత్వాదితిపాఠేతు తదియ్యంపద్యద్వయంచ వ్యాక్రియతే॥ ... *

శ్లో॥ విద్యారణ్యోజ్ఝితత్వాన్నమకచమక
యోర్వేదభాష్యే తదర్థవ్యాఖ్యానాద్దత్తయాగే
హరచకితసురోదీరితైస్తత్స్తుతిత్వాత్ । వి

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: IKS/Tattva Heritage. Digitization: eGangotri.

ష్ణావామ్నాయవాచామపి సకలగిరాం ముఖ్య
వృత్తేశ్చతస్మిన్ శంభోర్నామ్నామప్రయోగాత్క్వ
చిదపిచమకేవిష్ణుశబ్దప్రయోగాత్॥ ౫ ॥ *

వ్యా॥ విద్యారణ్యేతి, తేనైవేతి, అష్టదూషణం. విద్యారణ్యేన వేదభాష్యే నమకచమకయోస్తదర్థవ్యాఖ్యానేనోజ్ఝితత్వాదనుక్తత్వాత్, ఇష్టకాశ్చితయస్సర్వాశ్చతుర్థేతుసమాహితాః। రుద్రాధ్యాయేపంచమే తుచిత్యగ్నౌహోమ ఉచ్యతఇతి రుద్రోవాఏషయదగ్నిరితినమకబ్రాహ్మణం. వసోర్ధారాంజుహోతీతిచమకబ్రాహ్మణం. ఘోరతనోశ్శాన్తిః శివతనోశ్శాన్తిశ్చ. ప్రకారాంతరేణసమాధత్తే - దత్తయాగేహరభిత సురేరితస్తుతిరూపత్వాచ్చ. తయోర్భీతసురస్తుత్యార్థనిశ్చయఇతిభావః. వేదైశ్చసర్వైరహమేవవేద్య ఇతిగీతోక్తమాహ- ఆమ్నాయవాచామస్యాసాంగిరాంపి ష్ణౌముఖ్యవృత్తేః తస్యసర్వశబ్దవాచ్యత్వాచ్చ. క్వచిదపిచమకే శంభోర్నామ్నామప్రయోగాత్. అగ్నావిష్ణూ ఇత్యత్రవిష్ణుశబ్దప్రయోగాత్సఎవప్రకృష్టః॥ ౫॥ ... ... *

శ్లో॥ తేనైవన్యాయరీత్యాసపరికరహరేః ప్రా
ర్థ్యభావాభిధానాద్బాహుళ్యాదేవమాద్యై
రనఘరఘుపతేరేవసంసేవ్యతోక్తేః। మాహిం
సీర్మంచధన్వేత్యపి నమకగిరా ఘోర రూప

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote.

Funding: IKS/Tattva Heritage. Digitization: eGangotri.

స్వశంభోర్మన్యోస్తుల్యోక్తిసిద్ధేరపి నపశుపతి
ర్విష్ణురేవప్రకృష్టః॥ ౬॥

... *

వ్యా॥ తేనైవేతి॥ అన్యథావ్యాఖ్యాపేత్యాహ-సర్వ
త్రప్రసిద్ధయాన్యాయరీత్యాతేన రుద్రేణైవసపరికరస్య
హరేః ప్రార్థ్యమానభావస్యాభిధానాత్. సర్వత్రహి ఇష్ట
దేవతాస్సాంగాస్సపరివారా ఆరాధ్యంతే. కించ భా
హుళ్యాద్దేవమాత్రైరనఘస్య తదిష్టదేవస్య రఘుపతేరే
వసంస్తుతస్య సేవ్యత్వేనోక్తత్వాత్. మాహింసీర్ధన్వ
ముంచేత్యాది-పురుషంజగత్ప్రముంచ ధన్వనస్త్వముభ
యోరిత్యాదినమకవాక్యేన ఘోరరూపస్యశంభోర్మన్య
నామక దేవభేదతుల్యతోక్తిసిద్ధ్యా నపశుపతిర్విష్ణురేవ
ప్రకృష్టఇతి॥ తామసోద్రిక్తరుద్రోగ్రతాశాంత్యర్థాభి
షేకప్రశంసానమకే. చమకేతు తత్ఫలం ఏకఏవరుద్రో
నద్వితీయాయతస్థఇతి ప్రాకరణిక హవిరుద్దేశ్యాకారప
రం, అథర్వశిరసిప్రోక్తం శివకారణత్వం తత్రైవసోంత
రాదంతరంప్రావిశదితి అంతర్యామి నారాయణపరత్వ
దృష్ట్యోక్తం. తథాచపరమాచార్యాః-ప్రస్తుత్యరుద్రవపు
షః పురుషోత్తమస్యవిద్యామథర్వశిరసీరితమంగమస్య। భ
స్మప్రసక్తమితరత్ర నచాస్య యద్వత్సౌత్రామణిప్రకర
ణోక్తసురాగ్రహస్యేతి॥ హరివంశాదౌ అహందాసస్య
మేభూత్వా, అహంత్వంసర్వగోదేవత్వమేవాహంనసం
శయః। ఆవయోరంతరంనాస్తిశబ్దైరర్థైర్జగత్పతే ఇ

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: IKS/Tattva Heritage. Digitization: eGangotri.

త్రైక్యనిర్దేశః. అత్రైవ-ఆదిస్త్వంసర్వభూతానామి
తి కృష్ణస్యైవ సర్వకారణత్వాభిధానాత్ సర్వస్యకార్య
త్వసిద్ధేశ్చ కార్యకారణభావనిబంధనోజ్ఞేయః - ఏవంచ
జగత్పత ఇతి సంబోధనస్వారస్యం. త్వదుపాసా జగన్నా
థసైవాస్తు మమగోపతే । యశ్చత్వాం ద్వేష్టిభో దేవ స
మాంద్వేష్టినసంశయః. ఇత్యాదేరర్థస్తు - త్వదుపాసా
త్వదారాధనక్రియా సైవమమస్యాత్ - కింకరస్సాన్యంని
రంతరమితివత్ కైంకర్యాభ్యర్థనం. యద్వాత్వత్కృతో
పాసనామమాస్తుమద్గౌరవాయమాముపాస్వేత్యర్థః. మా
మారాధయగోవింద వరంమత్తోగృహాణచ । యేనాహం
సర్వభూతానాంపూజ్యాత్పూజ్యతరోభవం ఇత్యుక్తేః.
అథవాత్వదుపాసైవమమభవతి. నతుపార్థక్యేనోపా
స్తిః. స్వామినిపూజితే యతోభృత్యోపిపూజితస్స్యాత్-
స్వామిద్వేషేభృత్యద్వేషోప్యర్థసిద్ధః. త్వద్విస్తరాయ
థాదేవాఅహంభూతపతిస్తథా । అద్యమే మకుటారూ
ఢంత్వత్పాదాబ్జమిదంప్రభో ఇత్యాత్మదాస్యం తత్సావ
వ్యంచస్వయమేవోక్తవాన్. నామానితవగోవిందయాని
లోకేమహాన్త్యపి । తాన్యేవమమనామాని నాత్రకార్యా
విచారణా. అస్యార్థః-తవనామాన్యేవమమనాత్రసన్దేహః
స్వామినామ్నాంభృత్యగామిత్వాదిత్యలంవిస్తరేణ॥ ౬॥

శ్లో॥ ఘంటాకర్ణాఘనాశాత్సమహతిహరి
వంశేవిరించిస్మరారి స్కందానాం శౌరివంశే

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote

Funding: IKS/Tattva Heritage. Digitization: eGangotri.

క్రమజనికథనాత్కేశవస్తోత్రమధ్యే। తజ్జాతస్యా
భిధానాత్తదనుపురభిదా తత్పదాంభోజపాం
సోర్మూర్ధ్ని సంధారితత్వాత్సుతవర భజనా
యోగ్యభావాచ్చపౌత్రాత్॥ ౭॥ ... *

వ్యా॥ ఘంటాకర్ణాఘనాశాదితి॥ త్రయోదశా
ర్థస్తుఘంటాకర్ణాఖ్య రాక్షసకృతాననేకాన్బ్రహ్మ
వధాన్నరమేధానివాంగీకృత్య తమవతిస్మేతి హరివంశా
దావభివ్యక్తేః. అథ- శౌరేః కైలాసయాత్రాప్రతముది
తతయాభీష్ట సంతానదానాదితియచ్చోక్తం. తదష్టభిర్ద్వా
షణ్ణైర్ద్వాభ్యాం శ్లోకాభ్యాంప్రతిక్షివతి. సుమహతీతి-
బ్రహ్మరుద్రస్కందానాం మహతివ్యాసామ్నాయత్వాత్
పరమప్రమాణే హరివంశే కృష్ణవంశే క్రమేణ జనికథ
నాత్. తథాప్రథమాధ్యాయే- భర్గశ్చతుర్భుజఇతివ్య
థయాలమాళితన్నాభిజాత మవగచ్ఛచతుర్ముఖంచ। త
స్మాచ్చపంచవదనోజనిషణ్ముఖోస్మిన్న్యూనాధికావయ
వతోహరివంశధర్మాః ఇత్యనేన హరస్యహరిపౌత్రత్వం
వ్యక్తం. కేశవస్తోత్రమధ్యే తజ్జాతస్యాభిధానాదితి. త
త్రైవఅధ్యాయత్రయేణస్తుత్వా స్వపుత్రత్వసూచకం
కేశవనామనిర్వచనం స్వయమేవావోచత్. తన్నిరుక్త
ముక్తం.తదనుసారేణ శ్రీకృష్ణపాదపద్మపాంసోః మూ
ర్ధ్ని ధారితత్వాత్- కించ పౌత్రాత్పుత్రార్థవరస్యాయో
గ్యత్వాత్- నహిపితామహాయపౌత్రః కర్మకౌశలముప

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: IKS/Tattva Heritage. Digitization: eGangotri.

దిశతీతి తద్భజనంతద్గౌరవామె త్యవగంతవ్యం. తత్రై
వ - దేవేషుమాంసుపూజ్యార్థం త్వయాకృతమిదంమ
మ। అద్యమేమకుటారూఢం త్వత్పాదాబ్జమిదంహరె ఇ
త్యుక్తం. భారతేచ-పార్థోపనీతంమధుసూదనస్యపా
దారవిందార్పిత చిత్రపుష్పం। దదర్శగంగాధరమౌళిభా
గేబభూవవీరఃకృతనిశ్చితార్థఃఇ॥ ౭॥ ... ※

శ్లో॥వారాహాద్యుక్తరీత్యాస్వకలితవరనిర్వా
హహేతో స్తథైవానుష్ఠానాద్వృద్ధదేవార్చ
నవిధిషుమనుష్యావతారెష్వదోషాత్। తాదృ
క్పాదాబ్జధూళీ భరణజుషిహరే మూలభూతే
ముకుందస్యాత్యాధిక్యాదనాదేరపినపశుపతిర్వి
ష్ణురేవప్రకృష్టః॥ ౮॥ ... ... ※

వ్యా॥వారాహేతి॥ వరాహపురాణోక్తరీత్యా వారా
హే,రుద్రగీతాయాం- మత్తోహిభూత్వాభవానేవంమా
మారాధయకేశవ। మాంభజస్వచదేవేశవరంమత్తోగృ
హాణచ॥ యేనాహంసర్వభూతానాంపూజ్యాత్పూజ్యత
రోభవం॥ ఇత్యుక్తేనహరిణా - దేవకార్యావతారేషుమ
నుష్యత్వముపేయివాన్। త్వామేవారాధయిష్యామిమమ
త్వంవరదోభవఇత్యుక్తరీత్యాస్వకలితవర నిర్వాహహే
తో స్తథైవాచరణాత్.అపిచ-వృద్ధానాందేవానాంచార్చ
నవిధిషు- ఏవంహేచరణౌపితుః, బ్రాహ్మణేభ్యోనమస్కృ
త్య. మనుష్యచేష్టామాపన్నః క్వచిదేవపలాయనం,

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote

Funding: IKS/Tattva Heritage. Digitization: eGangotri.

భర్తిణక్వచిదాజ్ఞప్తః పీఠకోన్నామపాదుకా మిత్యేవం రూపేషుమనుష్యజాతిచరితేష్వదోషాత్. తాదృశఃమను ష్యత్వేనావతీర్ణస్యవిష్ణోర్యః పుత్రార్థీతాదృశః ఇహ పాదాబ్జధూళీ భరణజుషి మూలభూతే హరౌసతీత్యర్థః. పాదేనకమలాభేనబ్రహ్మరుద్రార్చితేనచ । వస్సృష్ట పుండరీకాక్షఃఆపాదతలమస్తకం ॥ ఇతీశ్వరావరావతారా శ్వద్ధామాస్త్రోపహత పరీక్షిత్ప్రాణ నసమర్ధ మేతా దృశపాదాబ్జమేవ అవశిష్యతే. నకేవలంహరివంశే. అ న్యత్రాప్యేవముక్తమితి ప్రత్యభిజ్ఞానార్థంపునరుక్తిః. ము కుందస్యాత్యాధిక్యాత్ అనాదెరితిభావప్రధానోనిర్దే శః. విష్ణోరనాదిత్వేనతథోక్తం. ఏకోహవైనారాయణ ఆసీన్నబ్రహ్మనేశానఇతి. ఆనుశాసనికే మోక్షధర్మే- ప్రజాపతించ రుద్రంచా ప్యహమేవసృజామివై । తౌతు మాంనవిజానీతో మమమాయావిమోహితావితి అతో వి ష్ణురేవప్రకృష్టఇతి॥ ౨౮ ॥ ... ... ***

అవతారికా.— నేత్రేణస్వేనసాకం దశశతకమలై ర్విష్ణునాపూజితత్వాత్తస్మైచక్రప్రదానాదపిచేతి వరా హపురాణపూర్వఖండోక్తప్రసిద్ధ్యాకథమేషః ప్రకృష్ట ఇత్యాశంక్యపూర్వోక్తైర్దత్తోత్తరత్వేపి ఏతస్మిన్ చక్రా నాదిత్వప్రతిపాదకశ్రుతిస్మృతి పురాణేతిహాసప్రకోపో ష్యరోదుర్వారఇతిప్రతిబంధ్యాపంచభిః సమాధత్తే॥ ***

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: IKS/Tattva Heritage. Digitization: eGangotri.

శ్లో ॥ పూర్వంచక్రస్యసత్త్వాద్ధరిభజనకృతా
హేమపుష్పైస్సహస్రైశ్శూలార్థం శూలి
నైకప్రసవసమనిజచ్ఛిన్ననాసార్చితత్వాత్। చ
క్రాచ్ఛూలాయుధాస్త్రైరపి మయకరతో౽గ
స్త్యసత్సంహితోక్త్యాచక్రత్రాసాద్ధితత్వా
దపినపశుపతిర్విష్ణురేవప్రకృష్టః॥ ౯ ॥ *

వ్యా ॥ పూర్వంచక్రస్యసత్త్వాదితి- జలంధరాసురవధాత్పూర్వంచక్రస్యవిద్యమానత్వాత్ ఆదివైకుంఠాదీనాంవిగ్రహేష్వితి శేషః ఏతచ్చఋగ్వేదాష్టమానువాకతృతీయాధ్యాయాదౌ యజుర్వేదారణియ్యాదిప్రశ్నైకాదశానువాకే సామవేదోత్తర ఋజ్నవమాధ్యాయే చస్పష్టం. వరాహపురాణోత్తర ఖండమపి శంఖచక్రానాదిత్వమవదత్. పూర్వఖండోక్తంతు - పంచజనవధసమయోపాత్తపాంచజన్యోదంతవదవతారాంతరపరమితి మంతవ్యం. హరిభజనకృతాశూలినాశూలార్థం చంపకసహస్రపూజావసరే ఊనేనచంపకప్రసవేనైకేనసమానజాతీయాచ్ఛిన్నాచయానాసా తయార్చితత్వాత్. తథోక్తంపాంచరాత్రే- చాంపేయపుష్పసాహస్రైరర్చయన్ శంకరోహరిం। ఏకదైకప్రసూనార్థంస్వనాసామచ్ఛినత్స్వయం ॥ దృష్ట్వాతద్భక్తిమతులాం హరిః ప్రీతో వరందదా। లబ్ధలింగౌచపూజ్యౌచభూయాస్తాందంపతీయువామితి॥ కించ అగస్త్యసంహితోక్తరీత్యా చక్రాదారా

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote C

Funding: IKS/Tattva Heritage. Digitization: eGangotri.

తాచ్ఛూలస్యావాప్తేః అన్యత్ర మయకరతో మయోరక్ష సశిల్పీతస్మాచ్ఛూల నిర్మాణప్రసిద్ధేశ్చ. నిన్యేవస్యేవకాశీదవశిఖిజటిల జ్యోతిష్మామేనచాహం కృత్వావృత్వావిలిఖ్యేశలభసులభయా యత్రచిత్రప్రభావే। రుద్రోప్యత్రదేదుర్గహిత్రాసహాగహనగుహాం యద్భయాదభ్యయాసీద్విశ్యాస్వశ్వాచీనతోవ శ్నభమనిశభృతంశౌరిహేతిప్రతాపః ఇతిసుదర్శనశతకోక్తరీత్యాచక్రత్రాసాద్వృతత్వాత్ నపశుపతిః ప్రకృష్టః. అగస్త్యసంహితాయాం-శస్త్రిరాజంసమారాధ్య సంహర్తా జగతాంస్వయం । సఏవదత్తవాన్ శూలంకృపయాసహితోమమ ॥ తస్యైవాజ్ఞాం పురస్కృత్య చరాచరగురోరహం । కల్పాంతేసంహరిష్యామితథాతచ్చవిభాగతః ఇతి॥ ౯ ॥ ... ... *

అవతారికా.— అథయచ్చోక్తంకందర్పధ్వంసకత్వాదితి తత్పుష్పేష్వాసప్రణీతాదితి శ్లోకోక్తైశ్చతుర్భిః ప్రతిక్షిపతి ॥ ... ... *

శ్లో॥ పుష్పేష్వాసప్రణీతాదపిచపురభిదః ప్రా
రుషార్థానవశేషాత్కీర్ణ శ్రీకామకామాతు
రహరవిగళత్పారదౌఘప్రవాహాత్। దంపత్యో
రాత్మదాసాయితభుగిగువిహితా ల్లింగవిచ్ఛేద
నాచ్చానంగప్రధ్వస్తభావాదపి నపశుపతిర్విష్ణు
రేవప్రకృష్టః॥ ౧౦॥ ... ... *

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: IKS/Tattva Heritage. Digitization: eGangotri.

వ్యా॥ పుష్పేషుష్వాసేతి - పుష్పేషుష్వాసోఽమదనః పుష్పధన్వాపి పినాకపాణిధైర్యాద్రివజ్రపాణేరితి ధనుఃపాష్పం మౌర్వీత్యాది క్రియాసిద్ధిస్సత్త్వే భవతి మహతాం నోపకరణైరితి మహిమ్నోక్తిః. తేనప్రణీతాదర్ధక్లిష్టాత్త్రిపురభిదః పౌరుషార్ధావశేషా దర్ధనారీశ్వరత్వాత్ ప్రత్యక్షసిద్ధంచైతత్. కీర్తింశ్రియం కామయత ఇతి కీర్తిశ్రీకామః సచాసౌ కామశ్చ తేనాతురః పీడితోఽహరః తస్మాద్విగళితః స్ఖలితః పారదౌఘస్య పాదరసరాశేః ప్రవాహాత్. రసస్సూతశ్చ పారద ఇత్యమరః. రసగంధకయోరుద్రరుద్రాణీవీర్యత్వ మాయుర్వేదే ప్రసిద్ధం. కీర్తిసంపదపేక్షయా శూరాః ప్రాణేష్వనాదృతా భవంతీతి మదనోఽపి హరవైరాగ్యవారణప్రహాణం విధాయ కీర్తిశరీరస్సన్నాస్త ఇతి. అపిచ దంపత్యోః శ్రీశ్రీశయోః ఆత్మదాసాయి తేనభృగుణా విహితాద్దంపత్యోశ్శివయోః లింగవిచ్ఛేదనాత్. శంకరశ్ఛిన్నలింగస్తు కాననే విచచార హ ఇత్యాదికముక్తం. అనంగేనప్రధ్వస్తభావాత్ కామాతురచిత్తత్వాచ్చ. అద్యాపి వశీకృతసకలసురాసుర నాయకస్య కుసుమసాయకస్య నిష్ఠాసితహరశరీరార్ధపౌరుషస్య శ్రీకుమారస్యమారస్య పౌరుషంశృంగారశాస్త్రేషు వర్ణయంతీతి నపశుపతిః ప్రకృష్టః. నారాయణః పరఇతి శ్రుతేః ॥౧౦॥ ... ...

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote C

Funding: IKS/Tattva Heritage. Digitization: eGangotri.

అవతారికా.— అథగరళకబళనాదితి యదభాణి తదనభిజ్ఞభణితమితి నిరాకరోతి పంచభిస్తోత్రేత్యాదినా.

శ్లో॥ స్తోత్రప్రీతాత్తిశుభ్రాకృతి దనుజభిదుచ్ఛిష్ట హాలాహలాణుస్వీకారశ్యామభావాద్గిరిశగళభువః కేశవేనైవ పూర్వం । అస్తోకత్వేళభుక్తైగఖిలనిజవపుఃకృష్ణతాసూచితత్వాత్తాత్త్యర్థ్యాన్నోపరోధాదపి నపశుపతిర్విష్ణురేవ ప్రకృష్టః॥ ౧౧॥ ... ... *

వ్యా॥ స్తోత్రప్రీతేతి- స్తుతిసంతుష్టశశివర్ణచతుర్భుజేన ఉచ్ఛిష్టంభుక్తోర్ఝితం యద్విషంతస్య విషమాత్రస్వీకారేణ గిరిశగళభువః శ్యామభావాత్. కణ్వశాఖాయాంకాత్యాయనసూక్తేషు వాయోఃకుక్షౌవిష్ణోర్దేహేగ్రీవాయాంరుద్రస్య సరుద్రోభవతిసనీలవర్ణోభవతిసనీకంఠోభవతీతి. కేశివిషస్యపాత్రేణ రుద్రేణాపి పిబత్సహేతి ఋగ్వేదాష్టమాష్టకే సప్తమాధ్యాయేచతుర్వింశేవర్గే మంత్రశాస్త్రే అచ్యుతానంతగోవిందమంత్రమానుష్టుభంపరం । ఓంనమస్సంపుటీకృత్య జపన్ విషధరోహరఇతి. పురాపురారిణా పారావారనిభగరళాహరకరణాదరభరితే నారాధితోనారాయణో హుంకారేణ తదఖిలంచుళకితం అంజలిపాత్రఏవపీత్వా కాళిమానమవాప. పురారిస్తుతప్రీతశేషమశిత్వాకంఠే కాళఇతిగరళవృత్తాంతః. తదేతత్ప్రోక్తగఖండగారుడపురాణయో

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: IKS/Tattva Heritage. Digitization: eGangotri.

రుక్తం. పూర్వంహరాత్ప్రాక్కేశవేనాశేషవిషభుక్తే స్తతస్తస్యాఖిలవపుర్నీలిమ్నా అఖిలవిషభుక్తేస్సూచితత్వాత్. కించతతోపి తార్క్ష్యస్య గరుడస్య ధ్యానంచ ఉపరోధః కంఠఏవ విషనిరోధశ్చ తయోర్ద్వంద్వైకవద్భావః తథోక్తాత్తస్మాత్. కాలకూటవిషం కంఠేస్థితం జ్ఞాత్వాహరస్యచ। అంతరాత్మా హరిర్యాతి హృదయం గరుడధ్వజఇతిహ్యుక్తం. విషస్యసర్వజత్వేనతన్నివారణాయగరుడధ్వజశబ్దః. ప్రసర్పతస్సర్పరాజవిషాద్భీతైస్సరైస్సహ విష్ణోఃపలాయనకథనంతు మందరోధ్వాధోవష్టంభతస్మాత్వాలోకదివాభీతకల్పితమితి ॥ ౧౧॥

అవతారికా.— యదవాదిదేవానాంప్రియేణకాలగర్వాపహత్వాదితి తత్పంచభిర్నిరాచష్టే కాలస్యేతి॥

శ్లో॥ కాలస్యానశ్వరత్వాదథజగతియమస్యా
ధునాపిస్థితత్వాదారణ్యాద్యానువాకే హరవ
ధకథనాదష్టమాద్యానువాకే।కాలాత్స్వారా
ట్సహాయాత్పృథగపినిధనఖ్యాపనాత్తస్య మూ
ర్ధ్నస్సతేఽశ్విభ్యాంచసంధేరపినపశుపతిర్విష్ణు
రేవప్రకృష్టః॥ ౧౨॥ ... ... *

వ్యా॥ కాలస్యేతి- రుద్రకాలాంతకాద్యాశ్చేతి జనార్దనవిభూతిభూతస్య కాలస్యానశ్వరత్వాత్. ప్రత్యక్షాగమసిద్ధమేతత్ తస్యేంద్రోవమ్రమిరూపేణ

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote

Funding: IKS/Tattva Heritage. Digitization: eGangotri.

జ్యామచ్ఛినత్స వ్యయుమిత్యారభ్యప్రవర్గ్యేణరుద్రస్యసశి రః ప్రతిదధాతీతియజుర్వేదారణ్యాద్యానువాకోక్తరీత్యా స్యాపిమృత్యుమాహ. ఉపబృంహితమేతత్ బ్రహ్మపురాణే - ఇంద్రేణవజ్రిరూపేణచ్ఛిన్నంమమశిరోదధత్ । యస్మిన్యోగాత్ప్రవర్గ్యేణ సంహితంపూర్వవత్కృతమిత్యాదినా. ఏతచ్చ ఉత్తరకూర్మపురాణేస్ఫుటీకృతం-యథామద్భక్తశక్రస్యయజ్ఞధ్వంసఃకృతస్త్వయా।తథాహం తే శిరశ్ఛిత్వా తత్క్రతూరక్షితోమయా ॥ తతస్త్వాం ప్రార్థయామాసమామభిష్టూయపార్వతి । తదాతేన ప్రసాదేన ప్రాణాఁల్లేభభవాచ్ఛివేతి. మత్స్యపురాణేప్యేవముక్తం. అపిచ స్వారాట్సహాయాదింద్ర సహాయాత్ పృథగపిసమయే కాలాత్ తస్యహరస్యనిధనఖ్యాపనాత్ తత్రసత్రేయజ్ఞేశ్విభ్యాంమూర్ధ్నఃహరశిరసః సంధేరపి ఏతదష్టమాద్యానువాకేనోక్తం. తతోనపశుపతిప్రకర్షః. ప్రాశయిత్వామృతంపూర్వ మమరీకరణాదపి। బలివృత్రశీర్షణశ్శాపాదింద్రస్యపరిరక్షణాత్॥భృగుశాపాదిబాధాతోరుద్రస్యాస్యైవరక్షణాత్ । మధుకైటభభీతస్యబ్రహ్మణఃపరిపాలనాత్। తప్తసింహాసనారూఢశుకనిర్మితత్వతః। రామకృష్ణనృసింహేషువైశ్వరూప్యస్యదర్శనాత్ ॥ సమస్తదేవేషూత్కృష్టోవిష్ణురేవనిశ్చయః॥ ౧౨॥

... ... *

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: IKS/Tattva Heritage. Digitization: eGangotri.

అవతారికా.— అథ దైతేయావాసభూత త్రిపురవిదళనాదిభిః ప్రోక్తం పశుపతిప్రకర్షం గీర్వాణేత్యాదినా షడ్భిర్దూషణైర్నిరాకరోతి. ... ... ✻

శ్లో॥ గీర్వాణస్తోమదత్తస్వపశుపతివరాత్సిద్ధ
తాదృగ్రసార్థం గోరూపత్వాచ్చ విష్ణోః స్వక
కలితజటాపాశతో బౌద్ధవేషాత్ । దైత్యా
రేర్ముఖ్యహేతూభవదిషు కలనాద్విష్ణుసత్వం
జరస్య ప్రాగీశేనాశ్రితత్వాదపి న పశుపతిర్విష్ణు
రేవ ప్రకృష్టః॥ ౧౩॥ ... ... ✻

వ్యా॥ గీర్వాణేతి- గీర్వాణస్తోమదత్తాద్దేవగణదత్తాత్స్వపశుపతిత్వరూపవరాత్ పూర్వోక్తాత్త్రిపురయుద్ధే మయమాయాకూపస్థాపిత సిద్ధరసామృత పునర్జీవితాన్ హతాన్ దైతేయాన్ విలోక్య విష్ణునా పినాకినా ప్రార్థితస్య గోరూపస్య బ్రహ్మణా సవత్సస్య రసకూపప్రాంతతృణాసక్త్యా దీర్ఘజిహ్వయా నిశ్శేష పీతరసస్య విష్ణోరేవ గోరూపత్వాచ్చ పునస్తత్ర ఖిన్నేన శివేన కలితాత్ విష్ణుప్రీతయే జటాపాశాత్ పునస్త్రిపురాసురపుణ్యక్షయాయ విష్ణోర్బౌద్ధవేషాత్ అశ్వత్థాలింగనవిధాజినదేవత్వాంగీకారేణ తత్పత్నీ పాతివ్రత్య భంగాచ్చ. పునః దైత్యారేః యుద్ధసాధనేషు ముఖ్యహేతూభవదిషు కలనాత్ తద్భావాత్- యస్యాత్మతాం త్రిపురభంగవిధావధాస్త్వం త్వద్భక్తితేజితశరో విజయీ చ యో భూ

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: IKS/Tattva Heritage. Digitization: eGangotri.

ఇత్యాచార్యా ఊచిరే ఈశ్వరేణ విష్ణుపంజరమంత్రస్యా శ్రితత్వాత్ విష్ణుపంజరోపదేశో నారదివ్యే ద్రష్టవ్యః. విష్ణుధర్మోత్తరే- త్రిపురంజఘ్నుషః పూర్వం బ్రహ్మణా విష్ణుపంజరం । శంకరస్య మునిశ్రేష్ఠరక్షణాయ నిరూపితమితి. బలం హంతుం ప్రయాతస్య తత్తథా విష్ణుపంజరం । వాగీశేన తు శక్రస్య రక్షణాయ నిరూపితమితి. కర్ణపర్వణి - విష్ణురాత్మా భగవతో భవస్యామితతేజస ఇతి. సిద్ధతాదృగ్రసార్థం గోరూపత్వాచ్చ తత్ర చార్థాంతరం సిద్ధా తాదృశీ యుద్ధసామగ్రీ భారభంగురా చ యా రసా భూమిః తదుద్ధరణార్థం విష్ణోః కపిలస్య ప్రతిక్షణం నిజాంగుష్ఠోత్థితస్య గోరూపత్వాద్వృషభరూపత్వాత్ - తదా వృషభరూపేణ దధార వసుధాతలమితి॥ ౧౩॥ *

అవతారికా.— దక్షయాగే జయిత్వాదితి కక్ష్యాని రాసాయ షడ్భిః సాత్త్విక శ్రీభాగవతకథా తత్త్వముపన్యసతి తస్మిన్నిత్యాదినా. ... ... *

శ్లో॥ తస్మిన్ యజ్ఞే ముకుందాగమపరిభవయోః
శ్రీశుకా ప్రోదితత్వాదన్యత్రోక్తోత్తరత్వాద
పిహరపరశోః ఖండనాత్తత్ప్రణామాత్। ధా
త్రే సాక్షాత్ప్రసాదాదసుదనుజభిదః కృష్ణతో వి
ష్ణుమూర్తేః కైలాసేశస్య భంగాదపి న పశుపతి
ర్విష్ణురేవ ప్రకృష్టః॥ ౧౪॥ ... ... *

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: IKS/Tattva Heritage. Digitization: eGangotri.

వ్యా ॥ తస్మిన్నితి- తస్మిన్యజ్ఞే దక్షసంబంధిని యాగే ముకుందాగమనస్య హరిణా కారేణ పలాయనరూపపరిభవస్య చ శ్రీశుకేనానుక్తత్వాత్. ఉపలభ్యపుర్యై వై తద్భగవానబ్జసంభవః । నారాయణోఽపి విశ్వాత్మా నతస్యాధ్వరమియ్యతుః ఇతి చతుర్థస్కంధే. అన్యత్రపురాణే తత్కథనస్య అనిశ్చితాత్మభావానాం నిశ్చితైస్సార్య దనాదరః ఇతి దత్తోత్తరత్వాత్. హరిపరశోః ఖండనాత్ హరేర్నారాయణస్య నరస్య పరశోః ఇషీకాస్త్రాత్ రుద్రస్య ఖండనాత్ ఖండపరశుపద వ్యాఖ్యానే సహస్రనామభాష్యే భట్టారకః. తత్రైవ. అథ రుద్ర విఘాతార్థమిషీకాం నర ఉద్ధరన్। మంత్రైశ్చ సంయుయోజాస్మిన్ సోభవత్పరశుర్మహాన్ ॥ క్షిప్తశ్చ సహసా రుద్రః ఖండనం ప్రాప్తవాంస్తదా । తతోఽహం ఖండపరశుః యతః పరశుఖండనాత్ ఇతి స ప్రమాణమాహ. తతశ్చ యజ్ఞవిఘాతానంతరం ఆగతాయ ధాత్రే స్వస్యాపి స్రష్టేతి తస్య రుద్రస్య ప్రణామకరణాత్ తథోక్తత్వాత్ తత్రైవ. స తూపలభ్యాగతమాత్మయోనిం సదాసురేశైరభివందితాంఘ్రిం । ఉత్థాయ చక్రే శిరసాభివాదనం మహత్త్వమస్యాపి యథైవ విష్ణోః ఇతి. తతశ్చ - సందధుస్తస్య కాయేన హ్యుపలభ్య పశోశ్శిరః. ఇత్యుక్తశిరస్సంధానానంతరం శుద్ధ్యర్థం-వైష్ణవం యజ్ఞసంతత్యై త్రికపాలం ద్విజోత్తమాః । పురోడాశం నిరవపన్వీరసంసర్గశుద్ధయే ఇతి. అనంతరం చేత్య

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote

Funding: IKS/Tattva Heritage. Digitization: eGangotri.

శబ్దార్థః. తద్దనుజభిదస్సాక్షాత్ప్రత్యక్షతః ప్రసాదాచ్చ. తతః ప్రాదురభూద్ధరిరితి తత్రైవ. తదుపాగతమామంత్ర్య సర్వేసురగణాదయః । ప్రణేముస్సహసోత్థాయ బ్రహ్మేంద్రత్ర్యక్షనాయకా ఇతి ప్రతిస్తోత్రం ప్రపంచితం. కించ- విష్ణోః కృష్ణతః కైలాసేశస్యభంగాత్ దశమస్కంధోక్తాచ్చ విష్ణురేవ ప్రకృష్టః॥ ౧౪॥ ... ... ✻

అవతారికా.—శ్రీవిష్ణుమూర్తిభేదస్యపార్థస్యాస్త్రదానాదిత్యనుస్మృతాం కథంచిచ్ఛంకాం వారయతి పంచభిః అశ్వద్ధామేత్యాదినా. ... ... ✻

శ్లో॥ అశ్వద్ధామావతారేశ్వరపరిభవనాత్స
ర్వశక్త్యాశ్రయత్వాచ్ఛౌరేః పాదారవిందార్పి
తకుసుమచయో లోకనాదీశమౌళౌ । కామా
రేర్గౌరవార్థాచరణవిరచనాచ్ఛ్రీనృసింహే
పూర్వాంతస్యాస్త్రస్యాశ్రితత్వాదపినపశుపతి
ర్విష్ణురేవప్రకృష్టః॥ ౧౫॥ ... ... ✻

వ్యా॥ అశ్వద్ధామావతారేశ్వరపరిభవనాదితి॥ భైరవోవీరభద్రశ్చ రుద్రాపకాదశాస్తథా। శతరుద్రాశ్చ దూర్వాసావిశ్వకర్మాఘటోద్భవః॥ ఈశానద్రోణికాలాఖ్యాస్సంయమీమేషశంబరః। ఏతేశంభోశ్చావతారా యోనిజాయోనిజాస్స్మృతాః ఇతి ఈశ్వరావతారాశ్వద్ధామ్నః పరిభవః శిరోమణిహరణా పాండవశాపనిరాస ర్యకరణరూపః తస్మాత్కృష్ణస్యసర్వశక్తిమత్త్వేన

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: IKS/Tattva Heritage. Digitization: eGangotri.

కృష్ణస్తు భగవాన్ స్వయమిత్యుక్తం. తదవతారపవాశ్చ ర్యమాహ - శౌరేరితి పార్థోపనీతమిత్యాద్యుక్తం భారతపద్యం పార్థోపాసనఫలం దర్శయతి. కామారేరితి- శరభపరిభవముదాహరతి నృసిహ్మావతారే. తదియ్యాస్త్రస్య పాశుపతాదేః - ప్రయుక్తాని తదస్త్రాణి గ్రసతిస్మనృకేసరీతి గ్రస్తత్వాత్. నపశుపతి ప్రకర్షః॥ ౧౫ ॥

అవతారికా.— అథనరహరివిజయాదిత్యుక్త మసమర్థం మన్వానః తదుత్కృష్టతాం ప్రఖ్యాతేతి, శౌరేరితి, ద్వాభ్యాం అష్టభిర్నిరాచష్టే॥ ... ... *

శ్లో॥ ప్రఖ్యాతామ్నాయభాష్యాదిషుహరి
మితివాక్యస్య విష్ణుప్రకర్షే వ్యాఖ్యానాద్బ్ర
హ్మరుద్రాదికసురహరణోదీరణాత్తన్నిరుక్తౌ।
ఆగ్నేయేతత్ర పాద్మే శరభపరిభవా గ్గారుడే
నారసిహ్మైకౌర్మేమాత్స్యేపురాణేబహుము
ఖకథితాత్పార్వతీప్రార్థితత్వాత్॥౧౬॥ ... *

వ్యా॥ ప్రఖ్యాతేతి॥ ప్రత్యయయోగ్యేష్వామ్నాయ భాష్యాదిషు ఆదిశబ్దేన సహస్రనామభాష్య సంగ్రహః. హరిగ్ంహరంతమనుయంతిదేవా విశ్వస్యేశానం వృషభంమతీనామితి. అస్యార్థః- విశ్వస్యేశానంరుద్రంహారంతంహారిందేవాఅనుయంతి. తతశ్చహరిశబ్దనిరుక్తౌ. బ్రహ్మాణమింద్రంరుద్రంచయమం వరుణమేవచ । నిగృహ్యాహరతేయస్మాత్తస్మాద్ధరిరిహోచ్యతే ఇతి సర్వభాష్యే

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote C

Funding: IKS/Tattva Heritage. Digitization: eGangotri.

కథనాచ్చ. ఆగ్నేయేచత్వారింశేఽధ్యాయే - తమ
భ్యాశగతందృష్ట్వా నృసింహశ్శరభంరుషా । జఘాననిశి
తైరుగ్రైర్నఖైర్నఖవరాయుధ ఇతి. పాద్మే - తతఃక్రు
ద్ధో మహాకాయో నృసింహో భీమనిస్వనః । సహస్రైః
కరజైస్తీక్ష్ణైస్తస్యగాత్రాణ్యకర్తయత్ ॥ నిహతంభీమ
మత్యుగ్రం గతాసుంద్రష్టుమాగతాః । ఋషయోదేవ
గంధర్వాః యత్రశేతేహరోఽహత ఇతి. గారుడే అష్టనవ
తితమాధ్యాయే - హంతుమభ్యాగతంరౌద్రం శరభంన
రకేసరీ -నఖైర్విదారయామాసహిరణ్యకశిపుంయథేతి.
నారసింహే - నికృత్తబాహూరుశిరాః వజ్రకల్పము
ఖైర్నఖైః। మేరుపృష్ఠే నృసింహేనశరభస్సహసాపతత్.
కౌర్మే - ప్రత్యేకంకరవాలేన ముఖచంచూపుటద్వయే।
వ్యదారయన్నృసింహస్తం హిరణ్యకశిపుంయథేతి.తస్య
కంకాళకేనైవ నగాకారేణనారద । జయకేతోర్దండ
ముచ్చంచకార నరకేసరీతిచ. మాత్స్యే శ్రీనృసింహం
ప్రస్తుత్య - యతోఽధాగ్నా పురా రౌద్రశ్శరభశ్శల
భాయితఇతి. ఏవంప్రసిద్ధశరభపరిభవాత్. సాఽంద్రైక
దేశోక్తనరహరిపరిభవో విరుద్ధాంశస్త్యాజ్యఇతిభావః.
పార్వతీప్రార్థితత్వాత్ - తతస్త్వాం ప్రార్థయామా
సమామభీష్టాయపార్వతీతిపూర్వంప్రమాణితం॥౧౬॥*

శ్లో ॥ శౌరేరస్యత్రపాద్మే త్రిపురహర శిరో
నూపురత్వాభిధానాద్వైకుంఠా దాగతేనాథ

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: IKS/Tattva Heritage. Digitization: eGangotri.

చనరహరిణానేకహేమాసురాణాం। ధ్వంసా
త్కాలాఖ్యదైత్యప్రమథనకథనాత్స్వేచ్ఛయాచ
క్రపాణేర్భూర్ణయస్స్వస్థానయానాదపిన పశు
పతిర్విష్ణురేవప్రకృష్టః॥౧౭॥ ... ... *

వ్యా ॥ శౌరేరితి ॥ కించాన్యత్రనృసింహసహస్ర నామసు, పాద్మే చ, శౌరేః - ద్వాదశార్కశిరోధా మారుద్రశీర్షైకనూపురః । అనంతాయుధదోర్దండో నృసింహోవీరభద్రజిత్ ఇతి హరశిరోనూపురత్వాభిధా నాత్. విస్తరస్తూత్తరకూర్మపురాణోక్తః. పూర్వం హిరణ్యకశిపురక్తబిందుభవే హిరణ్యకశిపుర్యయాధే పా తాళతలవాసిని ప్రబలేతల్లోకవాసి నిరాసకేచతత్రత్యై రభ్యర్థితేన సంకర్షణ స్థాననివాసినానరహరిణానేకే షాంహేమాసురాణాంధ్వంసాత్. పూర్వప్రసిద్ధాత్పు నరపికాలాంతరే కాలమూషకనామని హిరణ్యపరిచార కేవజ్రదశనే బ్రహ్మాండభంగాయప్రయతమానేబ్రహ్మా దిప్రార్థితేనతేనైవ నరహరిణాకాలాఖ్యః కాలమూ షకస్యప్రమథనాత్ మత్స్యపురాణవర్ణితత్వాత్. పున స్స్వేచ్ఛయాచక్రపాణేర్నరహరేర్నిత్యస్య స్వస్థాన యానాత్ - విరాడంశస్స్వరాట్తస్యాప్యంశో వైకుంఠ నాయకః । తదంశాస్తుత్రయోవ్యూహాః తదంశావిభ వాస్మృతాః॥ఇతి. కించ-సర్వేషాంకారణతమోహ్యాది విష్ణుః పరాత్పరఇతి.అతస్సఏవోత్కృష్టఇతి॥ ౧౭॥

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote C

Funding: IKS/Tattva Heritage. Digitization: eGangotri.

అవతారికా.— మాధవే(స్త్రీ)శరీరేశాస్తుస్సంపా
దకత్వాదపిచ పశుపతిస్సర్వదేవప్రకృష్టఇతిశంకాం బా
హ్యఇతి దుర్వార్త్తాశంసీతి ద్వాభ్యాం శ్లోకాభ్యాంషడ్భి
దూర్వశైర్నిరాకరోతి. ... ... *

శ్లో॥ బాహ్యే(స్త్రీ)వేషవత్త్వేనటవదవిజహ-
త్స్మేహనత్వాదనాదేః పుంసోయోనేరభావాద్ధ-
రగిరిసుతయోశ్ఛిన్నలింగత్వసిద్ధేః । గౌరీరూ-
పావలోకస్ఖలితవిధిభవద్వాలఖిల్యప్రధావ-
చ్ఛాస్త్రైశ్చేశానరేతస్స్రుతిసహితపదాంగుష్ఠ-
దేశోద్భవత్వాత్॥ ౧౮॥ ... ... *

వ్యా॥ బాహ్యేతి॥ అనాదేఃపుంసః - దేవతిర్యఙ్మ
నుష్యేషుపుమాన్భగవాన్హరిరితి ప్రఖ్యాతస్య పర
మపురుషస్య. నటవద్బాహ్య స్త్రీవేషవత్త్వేపినవస్తుతో
విజహత్స్మేహనత్వాత్. మేఢ్రోమేహనశేఫసీత్యమరః.
యోనేస్స్త్రీలింగస్యాభావాత్. హరగిరిసుతయోశ్శివ
యోః పూర్వోక్తశాపాచ్ఛిన్నలింగత్వప్రసిద్ధేశ్చ. తథా
హరిహరయోస్స్త్రీలింగపుంలింగాభావాత్.ఉభయమేళనే
నశాస్తుర్జన్మానుపపత్తింప్రత్యుక్త్వాప్రకారాన్తరేణవక్తుం
దృష్టాంతయతి గౌరీవివాహే తద్రూపావలోకనస్ఖలిత
విధేర్భవంతఃజాతాః యోనిసంబంధంవినా ఉత్పన్నాయే
వాలఖిల్యాస్తేషాం ప్రధావత్తత్తుల్యంశాస్తురీశానస్య వి
ష్ణుస్త్రీవేషాలోకసభ్రాన్తివిస్మృతాత్మీయస్య దేహస్యగ

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

జితేంద్రియస్యఅంగుష్ఠదేశేసముత్పత్తేః. ఏతత్సర్వంకుమారపురాణఏవద్రష్టవ్యం. ఏతేనశివస్యాజితేంద్రియతారూపజీవధర్మః ప్రకటితః. విష్ణ్వవతారకృష్ణజారభావస్తుయదిమే బ్రహ్మచర్యంస్యాత్. స్వాంగాలింగేరతిర్నస్యా దంగనాలింగనేరతిః । యస్యాంగం జగదేకస్యతస్యరాగాదయఃకుతఇతిమునినైవపరిహృతః॥ ౧౮॥ *

అవతారికా.— అథఫలవార్తాశంసివాదివక్త్రిముత్ప్రేక్ష్యశాస్తుర్జన్మాహ. ... ... *

శ్లో॥ దుర్వార్తాశంసివక్త్రోపమిత విరచి
తాశ్లేషకామార్యపానేశాస్తుర్జన్మోపపత్తేర
పికిలశతసాహస్ర సత్సంహితాయాం । భూ
తేశప్రార్థితాజప్రహిత సుమహితాకారమా
యాకృతస్త్రీవృత్తాంతస్యాభిధానాదపి నవశు
పతిర్విష్ణురేవప్రకృష్టః॥ ౧౯॥ ... *

వ్యా॥ దుర్వార్తేతి ॥ దుర్వార్తామప్రమాణాచ్ఛలోక్తింశంసతీతితథోక్తః తస్యయద్వక్త్రం ముఖంతేనోపమితం విరచితాశ్లేషంచయత్కామారేరపానంతత్రశాస్తుర్జన్మోపపత్తేః శతసాహస్ర సంహితోక్తప్రామాణ్యేనాహ. భూతేశేతి. భూతేశప్రార్థితోయోఽజోవిష్ణుః. అజావిష్ణుహరచ్ఛాగావితినానార్థవర్గః. తేన ప్రహితానిర్మితాసుష్ఠుమహితాకారా సుమహితాకారాయామాయా తయాకృతస్య స్త్రీరూపవృత్తా

Funding: IKS/Tattva Heritage. Digitization: eGangotri.

తస్యఅభిధానాచ్చ విష్ణురేవప్రకృష్టః. తతశ్చదేవాదిరక్ష
ణలీలాకృతసుధావిభాగసమయదారుకా వనవనితావే
షద్వయంఅన్యథావదతః పశుపతిపారమ్యవాదినోహస్త
ప్రాప్తంఫలంకంఠప్రాప్తంచ మునిశాపమహసిచ్ఛిన్న
లింగమేకమేవేతి॥ ౧౯॥ ... ... *

అవతారికా.— యత్తూక్తం భూమావాలోకైరనే
కైస్సతతవిరచితారాధనత్వాదమీషామప్యైశ్వర్యప్రద
త్వాదితి తద్విష్ణావేవా సంవాదవిదితమితి దశభిస్సమాధ
త్తే కాశీతి, శంభోరితి, ద్వాభ్యాంశ్లోకాభ్యాం. *

శ్లో॥ కాశీకేదారఢిల్లీకటకబదరికాద్వారకా
ముఖ్యదేశేష్వాఖ్యాచిహ్నాధికత్వాదితరజనప
దేష్వచ్యుతస్యప్రసిద్ధేః। బాహుళ్యాదేవశైవే
ష్వపటుకరణభృత్క్షుద్రకాపాలికానాం లంకే
శాగ్ర్యేషుయద్వాధునికనరకులే శ్రేయసామ
స్థిరత్వాత్॥ ౨౦॥ ... ... *

వ్యా॥ కాశీతి- కాశ్యాదిద్వారకాంతేషుముఖ్యశ
బ్దేనశ్రీపురుషోత్తమ శ్రీవేంకట కాంచీ శ్రీరంగ జనార్ద
న మథురాయోధ్యాదయో ఽనంతాః తేషుతదితరే
షుచఅచ్యుతస్యాఖ్యానాం నామ్నాం మాధవరామాదీ
నాంచిహ్నానాం చక్రగరుడాదీనాంచాధిక్యాత్. ప్రత్యం
గముఖ్యాంకితమందిరాణీతి భాగవతే. ప్రత్యంగంచక్రం.
సతప్తైర్భగవద్దివ్యాయుధైర్గాత్రేషులాంఛనం। సతతం

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: IKS/Tattva Heritage. Digitization: eGangotri.

శ్రీహరిక్షేత్రోద్ధృతమృత్స్నోర్ధ్వపుండ్రకం॥ పద్మబీజ
మయీమాలాతులసీదివ్యచూర్ణకమిత్యారభ్య- విష్ణోస్త
త్సంశ్రయాణాంహిచేతనాచేతనాత్మనాం । ఆఖ్యయా
వ్యపదేశశ్చలక్షణానిసతాంవిదుః॥ చక్రాదిచిహ్నధార
ణప్రమాణాని- సుదర్శనోపనిషదిబ్రహ్మసూత్రేచపౌష్క
రే। శాండిల్యవిహగేంద్రాదౌఖాండవామ్నాయఏవచ॥
బ్రహ్మాండవామనాదిత్యహరివంశేషుగారుడే। ద్రష్టవ్యా
నినిషేధోక్తిరనైకాంతికగోచరా॥ కించశైవేష్వత్యంత
వికలకరణానాం క్షుద్రాణాంకాపాలికాదీనాంబాహు
ళ్యాత్ అపరోక్షమేతత్. అథతద్దత్తసంపదాంఅస్థైర్యం
నిదర్శయతి. లంకేశాక్ష్యేషుఆధునికానాం నరాణాంచ
కులేశ్రేయసామస్థిరత్వాచ్చ. మార్కండేయాగస్త్యగౌ
తమాదీనాంశైవ ఋషిత్వంతు. శంకరాజ్జ్ఞానమన్విచ్ఛేది
తిగౌరవేణ తత్త్వోపదేశార్థమితి భాగవతాగస్త్యసం
హితయోరుక్తం॥ ౨౦॥ ... ... *

శ్లో॥ శంభోశ్చమూర్స్థిభాజఃపునరిహచవర
త్రాత్మసారూప్యదానాద్భక్తానాం భూమిలక్ష్మీ
పతిరివనతికృతాంస్వస్వరూపప్రదానాత్ । నా
నాలోకప్రసిద్ధ్యైదశవదనఛాత్రసంపత్తిని
రత్వాన్నావిష్ణోర్భూపతిత్వాదపి నపశుపతి
ర్విష్ణురేవప్రకృష్టః॥ ౨౧॥ ... *

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Col

Funding: IKS/Tattva Heritage. Digitization: eGangotri.

వ్యా॥ శంభోరితి - ఇహపరత్రచశంభోస్స్వసా
రూప్యప్రదత్వాత్. శ్రీశ్చతేలక్ష్మీశ్చపత్న్యావితిశ్రు
తేః - భగవద్భక్తానాంహేయప్రతిభటకల్యాణగుణైకతా
నస్వరూపప్రదోవిష్ణుః. తస్మాచ్చ. మమసాధర్మ్యమాగ
తాఇతిశ్రూయతే. ప్రహ్లాదనారదపరాశరపుండరీకవ్యా
సాంబరీష శుకశౌనకగర్గముఖ్యాన్। పుణ్యానిమాన్ప
రమభాగవతాన్స్మరామి, యేవాలలాటఫలకేలస దూ
ర్ధ్వపుండ్రాస్తేవైష్ణవాభువనమాశు పవిత్రయంతీతినా
నాలోకప్రసిద్ధః. ఆకాశేచధ్రువోహ్యాసీ ద్భూమావాసీ
ద్విభీషణః। శ్రీమాన్బలిస్సపాతాళే ఇతి. విష్ణోరాదా
ర్యశాసన స్తంభాః. తస్మాద్విష్ణువ్యతిరిక్తస్యాయోగ్యత్వా
చ్చవిష్ణురేవప్రకృష్టః. ఆశ్చర్యాదభయప్రదానసమయా
దార్తార్తినిర్వాపణాదౌ దార్యాదఘశోషణా దగణి
తశ్రేయఃపదప్రాపణాత్ । సేవ్యశ్శ్రీపతిరేకఏవ జగ
తామేతావతస్సాక్షిణఃప్రహ్లాదశ్చవిభీషణశ్చకరిరాట్పాం
చాల్యహల్యాధ్రువఇతి. ఏతావతఃకృత్యస్యేతిషష్ఠీ. దే
వాసురమనుష్యేషుయేభజంత్యశివంశివం। ప్రాయస్తేధని
నోబ్రహ్మన్నతులక్ష్మీపతింహరిమితిదశమస్కంధచోద్యం
తత్రైవసమాహితం. శివస్యసాయుజ్య దానవార్తాతు
బ్రహ్మేంద్రసూర్య స్కందాగ్నీనాం స్వస్వ సాయుజ్య
దానవత్కైలాసస్థానపర్యవసితా. కఠవల్లీప్రసిద్ధశాశ్వ
తసాయుజ్యంతు - వింశత్యాగ్నీంద్ర సూర్యాణాం

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: IKS/Tattva Heritage. Digitization: eGangotri.

సత్త్వభిశ్శంకరస్యచ । త్రిభిఃప్రజాపతేర్ధర్మక్రోజన్మభిర్వై ష్ణవోభవేదితి క్రమాద్భవతీతిన తేషాంత్తుతిః. శ్రుతవిద్యాభిజాతానామపి సాక్షాన్మోక్షదవిష్ణుభక్తివైధుర్యం జాయమానకటాక్షాభావాదితిమార్కండేయభవిష్యత్పురాణవచనాని. జాయమానంహిపురుషం యంపశ్యేన్మధుసూదనః । సాత్త్వికస్సతువిజ్ఞేయస్సవై మోక్షార్థచింతకః ఇతి. పశ్యత్యేనంజాయమానం బ్రహ్మారుద్రోథవాపునః రజసాతమసాతస్యమానసంసమభిప్లుతమితి. ఆదిత్యపురాణంతు- సాక్షాన్మోక్షద రమాధ్యక్షత్యాగేగౌతమశాపంహేత్వంతరమవదత్. అవశిష్టంచతుర్థస్కంధేభృగుసందిసంవాదేస్పష్టం. నష్టాచారామూఢధియో జటాభస్మాస్థిధారిణఃఇతిసంక్షేపః॥ ౨౧॥ ... ... *

అవతారికా. అథదశవిధవపుషా కేశవేనార్చితత్వాదితి పంచదశదూషణం దశదూషణ్యాప్రత్యాదిశతి కూర్మేతిః ష్ఠారితద్వ్యాఖ్యాం. ... ... *

శ్లో ॥ కూర్మాదీనామనంతావతరచయజు
షాంయోనిజన్మోఝ్ఝితానాం సత్త్వాదద్యాపి
చావిర్భవననిగదనాద్యోనిజానాంనశాపాత్। త
త్సత్త్వాదేవశంభోర్భృగుమునిశపన వ్యర్థభా
వాచ్చయద్వా నానారూపావతారస్థితిషు వివి
ధతత్తన్నిమిత్తోపలంభాత్॥ ౨౨॥ ... *

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Co

Funding: IKS/Tattva Heritage. Digitization: eGangotri.

వ్యా ॥ కూర్మేతి - దశవిధవపుషేతి. భృగుశా
పాల్లింగపురాణోక్తాజన్మప్రధ్వంసా ఏవేత్యభిసంధిః.
అయోనిజానాంకూర్మాదీనాం అద్యాపిసత్త్వాత్. రుద్రే
ణతన్నిధనకథనంపూర్వోత్తరవిరోధేన ఆదరానర్హం.
మత్స్యోహయశిరావేదం విదధాతివిధేఃకృతే। కూర్మో
మృతాచలోద్ధర్తా కూర్మచక్రేద్యాపితిష్ఠతీతి. ఆదియజ్ఞవ
రాహస్య భూధర్మత్రాతృవాజినః । వరాహోత్త
రఖండంతు వైకుంఠావాప్తిమాదిశత్ ॥ నృసింహోవిజ
యఃప్రోక్తః ఉపేంద్రోద్యాపితిష్ఠతి । భృగురామశ్చ వీ
రఘ్నో రఘురామోనిజంపదం॥ జంగమాజంగమైఃప్రా
పశేషోప్యాదిశ్శరీరభృత్ । బుద్ధఃపునర్నిజతనుః కల్కి
చాంతేభవిష్యతి ॥ యోనిజానామప్యావిర్భావకథనాత్.
వినాశస్యతిరోభావాత్మకత్వేననశాపాత్. శాపాప్రస
క్తేః కింతుధర్మత్రాణార్థలీలారూపత్వాదితిభావఃశం
భోస్తత్సత్త్వాత్. కించభృగుమునిశపనంశాపః తేనసం
హరణాదేర్వ్యర్థభావాచ్చ నానావతారేషు వివిధని
మిత్తవిధానాత్. పురాణేషూక్తంచ - దేవతిర్యఙ్మను
ష్యేషుశరీరగ్రహణాత్మికా । లీలేయంసర్వభూతేషుధ
ర్మత్రాణాయకేవలమితి పరాశరః॥౨౨॥ ... *

శ్లో ॥ విష్ణోర్నానావతారస్థితికథకపురాణే
షుకామారిపూజాకృత్యస్యానుక్తభావాత్తది
[illegible]దితరకథితస్యాస్యదత్తోత్తరత్వాత్ । నానా

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: IKS/Tattva Heritage. Digitization: eGangotri.

దేశప్రతీతక్షితి పతిసిజనామప్రతిష్ఠోపపత్తేర్మర్ణ
త్స్యేశాది ప్రసిద్ధేరపి నపశుపతి ర్విష్ణురేవ
ప్రకృష్టః ॥ ౨౩ ॥ ... ... *

వ్యా॥విష్ణోరితి ॥ విష్ణోర్నానావతార కథకపురాణేషు
శ్రీవిష్ణుపురాణ భాగవతాదిషు కామారి పూజాకృత్య
స్యానుక్తత్వాత్. ఇతరేషూక్తస్యాపిసమాహితత్వాత్
నిజాఖ్యాయాస్సకలరాజప్రతిష్ఠితత్వాత్. యంస్తువర్ణ
స్తవ్యతామేతియం నమంశ్చాపినమ్యతాం ఇతిన్యాయేన
మత్స్యేశాదిప్రసిద్ధేః. విష్ణుః ప్రకృష్టఇతిరాద్ధాంతః॥ ౨౩॥

అవతారికా.— అథ హంసక్రోడాంగధారిదు్రి
హిణమురహరా దృష్టశీర్షాంఘ్రికత్వాదితి షోడశదూ
షణం శ్రీకూర్మేతిద్వాభ్యాంప్రతిక్షిపతి॥ ... ... *

శ్లో ॥ శ్రీకూర్మాహీంద్ర దంష్ట్రాకృతిధరభ
గవద్ధారితక్ష్మాతలాధో దేశస్థేశాం ఘ్య్రిదృ
ష్టేరనుచితకథనాత్కేతకీ వీక్షితస్య । తన్మూ
ర్ధ్న స్తస్య పిత్రాసరసిరుహ భువా దర్శనా
సంభవోక్తే రత్యంతంహాస్యభావాదపిన పశు
పతిర్విష్ణురేవప్రకృష్టః॥ ౨౪॥ ... *

వ్యా ॥ శ్రీకూర్మేతి ॥ శ్రీకూర్మస్సంకల్పప్రసిద్ధః
దంష్ట్రివరాహః, అహీంద్రశ్శేషః తదాకృతిధరో భగ
వాన్ తేన ధారితస్యక్ష్మాతలస్య అధోదేశస్థస్య ఈశస్య
అంఘ్య్రిరదృష్టిరదర్శనం అయుక్తమితిభావః. ఉ

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Co

Funding: IKS/Tattva Heritage. Digitization: eGangotri.

తాసివరాహేణ, పాదోస్యవిశ్వాభూతాని, యస్సర్వ
జ్ఞఇతి ప్రసిద్ధసర్వశక్తేస్సర్వద్రష్టురదృష్టిః ప్రమాణబ
హిష్కృతా. తన్మూర్ధ్నః కేతక్యావీక్షితస్యతత్పిత్రా
చతుర్ముఖేన ప్రీంప్రజాపతౌహర ఆసీదితిపరాయాంతం.
సరసిరుహభువాబ్రహ్మణా దర్శనాసంభవోక్తేశ్చ సా
త్వికరాజసమూర్త్యోరన్యోన్యస్య హైన్యాధిక్యవివాదేతామ
సమూర్తిఘనతాయోగాత్. విశ్వతశ్చక్షురుతవిశ్వతో
ముఖఇతి శ్రుతమహామహిమ్నో దర్శనాశక్తేరత్యంతం
హాస్యాస్పదత్వాచ్చనపశుపతిః ప్రకృష్టః. బ్రహ్మాండే.
ఏకఏవజగత్స్వామీశక్తిమానచ్యుతః ప్రభుః । తదంశా
శ్శక్తిమంతోఽన్యేబ్రహ్మేశానాదయో యథా॥ ౨౪॥ *

అవతారికా.— జన్మధ్వంసాద్యభావాదపిచేత్యు
క్తమపి అప్రమాణమితి దుర్వాసఇతి వారాణస్యామితి
ద్వాభ్యాందూషయతి॥ ... ... *

శ్లో ॥ దుర్వాసోద్రౌణివాతాత్మభవమయ
శుకైకాదశాభిఖ్య రుద్రాదీనాం వేదేపురాణే
ష్వపినిగదనతోయోనిజాయోనిజానాం । నేశా
నేత్యాదివాక్యైర్నిధనకథనతోప్యాదిరుద్రస్య
తేషాం శౌరేస్సర్వాధికత్వాదపిన పశుపతిర్వి
ష్ణురేవప్రకృష్టః॥ ౨౫ ॥ ... ... *

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: IKS/Tattva Heritage. Digitization: eGangotri.

వ్యా॥ దుర్వాసఇతి॥ దుర్వాసఃప్రభృతీనాంయో
నిజానాం వేదపురాణాదిషు నిగదనాత్. ఏతౌద్వావిబు
ధశ్రేష్ఠౌ ప్రసాదక్రోధజౌస్మృతౌ। తదాదర్శితపంథా
నౌసృష్టి సంహారకారకౌ॥ ఏకోహవై నారాయణఆసీ
న్నబ్రహ్మా నేశానో నేమేద్యావాపృథివీతిశౌరేస్సర్వా
ధికత్వాచ్చసఏవప్రకృష్టఇతి॥ ౨౫॥ ... *

అవతారికా.— వారాణస్యాంచ పారాశరినియ
మభుజస్తంభనాదిత్యుక్తంస్కందకాశీఖండయోశ్చోద్యం
పాద్మేత్యాదినాఖండయతి॥ ... ... *

శ్లో॥ పాద్మేలైంగేపురాణే యజుషిచనిగమే
భారతే శ్రీశుకోక్తౌ కాశీశబ్రహ్మముఖ్యైర్రఘు
వరవరతత్త్వప్రకర్షాభిధానాత్ । తేషాంజి
హ్వానిరోధే వ్యసతిమునిభుజస్తంభనా యోగ్య
భావాత్ శ్రీశఖ్యాతిధ్వజత్వాదపినపశుపతిర్వి
ష్ణురేవప్రకృష్టః॥ ౨౬॥ ... ... *

వ్యా॥ పాద్మేతి॥ పాద్మే- అహంరామజగత్పూ
జ్యోమమపూజ్యోయువాంసదా । అతస్త్వాంజానకీనాథ
పరబ్రహ్మసమన్వితం ॥ త్వన్మాయామోహితాస్సర్వేన
త్వాంజానంతితత్త్వతఇతి. లింగపురాణే- లోకపూజ్యో
మహాత్మాచ తారకబ్రహ్మనామకః । రామోరాజీవన
యనోదేవద్విజనమస్కృతఇతి. భారతే- అజ్ఞానార్ణ
వమగ్నానాం సర్వేషామాత్మనామయం। విష్ణుధర్మో

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Co

వశ్రీమానుత్తరార్థముదాహృతఇతి. ఆలోడ్యసర్వశాస్త్రాణి విచార్యచపునఃపునః । ఇదమేకంసునిష్పన్నం ధ్యేయోనారాయణస్సదేతి. ఏతేషాంజిహ్వానిరోధేప్యసతి. అసత్త్వాత్. సహోవాచవ్యాసః పారాశర్యఇతి ప్రసిద్ధస్య తత్త్వంనారాయణఃపరఇతి శ్రుతిగతముక్తవతోవ్యాసస్యభుజస్తంభనాయోగాత్. అస్యభుజస్యశ్రీశఖ్యాతిధ్వజత్వాచ్చసాత్త్వికప్రబలప్రమాణానాదరేణ తామసకాశీఖండవచన ప్రామాణ్యం దుష్టమితి జోషంస్థేయమాయుష్మతా ॥ ౨౬ ॥ ... ... *

అవతారికా.— అథప్రాక్పురాణాంవిధ్వంసేకేశవేనశ్రితవృషవపుషా ధారితక్ష్మాతలత్వాత్ ఇతీరితమున్మూలయతిచతుర్భిః భూమీత్యాదినా॥ ... *

శ్లో ॥ భూమ్యాద్యంశాశ్రితత్వాత్స్వరథము
ఖసమిత్సాధనానాంచ తేషాం విష్ణోరైస్సర్గిక
త్వాత్క్షితిభరణవిధేర్వాహనత్వాద్యయోగాత్।
సాక్షాత్స్వాంగేసుమిత్రాతనుభవవహనాన్నీ
లకంఠావతారప్రఖ్యాతేర్వాతసూనోరపినప
శుపతిర్విష్ణురేవప్రకృష్టః॥ ౨౭ ॥ ... *

వ్యా ॥ భూమ్యాద్యంశేతి ॥ భూరథఃపుష్పవంతౌతచ్చక్రేజ్యాశత్రవాసుకిరితి యుద్ధసాధనానాంవిష్ణువిభూతిభూమ్యాద్యంశాశ్రితత్వాత్ క్షితిభరణస్యవిష్ణోః స్వాభావికత్వాత్ ద్యావాభూమ్యోస్తుధారకఇత్యుక్తేః

Funding: IKS/Tattva Heritage. Digitization: eGangotri.
CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: IKS/Tattva Heritage. Digitization: eGangotri.

జ్యోతీంషివిష్ణుర్భువనాని విష్ణుర్వనానివిష్ణుర్గిరయో దిశశ్చేతిపరాశరః. ప్రతిబంద్యాహ - రుద్రావతారహనూమతా కృత్వాత్మానం చతుర్విధమితి బాలకాండోక్తేఃవిష్ణుభాగలక్షణస్యలక్ష్మణస్యవహనాద్యుద్ధకాండోదితాద్విష్ణురేవోత్కృష్టఇతి సమ్యగ్గుణవిభాగవిశేష జ్ఞానేనైవ శంకాకళంకాస్సర్వేసాంకుశాః సర్వేషాం భగవచ్ఛేషత్వం శేషిణోనారాయణస్య నిస్సమాభ్యధికత్వం శ్రుతిశిఖరసిద్ధాంతితం॥ ౨౭॥ ... ... *

అవతారికా.— అస్తోకబ్రహ్మశీర్షాస్త్రన్యసిశకృతగళాలంక్రియాభూషితత్వాదితి ప్రకర్షం నికర్షయత్యబ్రహ్మణ్యేత్యష్టభిః॥ ... ... *

శ్లో॥ అబ్రహ్మణ్యాశుచిత్వా దనవరతమపి
బ్రహ్మశీర్షస్థియోగాత్ స్పృష్టుం స్వస్యప్ర
యాతుం ననముచితతయానిత్యదా హేయభా
వాత్ । దక్షాదబ్రహ్మహత్యామయ విపులక
పాలావృతగ్రీవ భావాత్తద్భూషా నిత్యయో
గాదపిననపశుపతిర్విష్ణురేవ ప్రకృష్టః॥ ౨౮ *

వ్యా॥ అబ్రహ్మణ్యేతి॥ అబ్రహ్మణ్యాశ్చాసావశుచిశ్చేతథోక్తస్తద్భావాత్. హారీతే పంచమాధ్యాయే. రుద్రార్చకో బ్రాహ్మణస్తు శబరైస్సమతాం వ్రజేదితి. కపాలయోగాత్ స్పృష్టుం ప్రయాతుం అవగంతుంచనసముచితతయా అనాచిత్యేననసంమ్మానినియ్యః. పితృ

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Colle

Funding: IKS/Tattva Heritage. Digitization: eGangotri.

వాసిత్వేననిత్యహేయభావాచ్చ. బ్రహ్మకపాలావృతగ్రీవభావాత్ తదున్మోచనాసాదితప్రకృష్టతామాత్రం పశుపతేరితి ॥ ౭౮ ॥ ... ... *

అవతారికా.— దానాచ్చజ్ఞానముక్త్యోరపిచపశుపతిస్సర్వదేవప్రకృష్టఇతి శంకామష్టభిశ్శంభోరితి మోక్షేతిద్వాభ్యాంనిరాచష్టే॥ ... ... *

శ్లో ॥ శంభోర్జ్ఞానప్రదత్వేపిచ శుకవపుషా తామసత్వస్వభావాత్ శుద్ధజ్ఞానాప్రదానాద్రఘువరమనుదానేపి కాశీశ్వరస్య। స్వాహంతాగర్భితత్వాత్స్వపదగతివిళంబేనసద్యోముముక్షోరప్రార్థ్యత్వాద్రవీందూపమితనిజజనస్థానదానాధికారాత్॥ ౭౯॥ ... *

వ్యా॥ శంభోరితి॥ శంభోర్జ్ఞానప్రదత్వేపీతిశుకస్యవపుషాస్వయంచశంకరాత్ జ్ఞానమన్విచ్ఛేదితిజ్ఞానాన్మోక్షు ఇతిమోక్షహేతుజ్ఞానప్రదత్వేపితామసత్వస్వభావాత్ కాశీపతేఃరఘువరమంత్రదానేపి శుద్ధజ్ఞానస్య.రజస్తమోవిమిశ్రస్యసద్యోముక్తిహేతోరదానాత్ స్వాహంతాగర్భితత్వాత్ స్వముక్తే స్స్వపదప్రాప్తిపిలంబేన ముముక్షోరప్రార్థనీయత్వాత్. కించసర్వసాక్షికరవీందూపమితం అకాలకృతంయన్నిజస్థానం తద్దానాధికారాచ్చ. ఇదంరామాఖ్యామంత్రజాపాదితి శంభోశ్చరాసిద్ధజఇతిపదద్వయవ్యాఖ్యానేస్పష్టముక్తం॥ ౭౯॥ ... *

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: IKS/Tattva Heritage. Digitization: eGangotri.

శ్లో ॥ మోక్షాపేక్షాన్వితానామపిచయతిప
తేర్దివ్యనారాయణాఖ్యా సంపత్తేరేవలోకే
స్థిరపరమపదప్రాపకత్వప్రసిద్ధేః। స్వాకర్తృ
త్వేనముక్తే గిరిశనిగదితా త్కేశవస్యైవ
రూఢాత్సాక్షాన్మోక్షప్రదత్వాదపిన పశుపతి
ర్విష్ణురేవప్రకృష్టః॥ ౩౦॥ ... ... *

వ్యా ॥ మోక్షేతి ॥ మోక్షాపేక్షాన్వితానాంలోకేసర్వేషాం అస్మదాచార్యస్యయతిపతేః శ్రీమద్రామానుజస్యముతేదివ్యనారాయణాఖ్యా సంపత్త్యాఏవ పరమపదప్రాపకత్వప్రసిద్ధేః. సకృదుచ్చారితంయేనహరిరిత్యక్షరద్వయం। బద్ధఃపరికరస్తేనమోక్షాయగమనంప్రతి॥ ఆద్యశ్శబ్దః కల్పతేతస్యముక్త్యై, సకృత్స్మృతోపి గోవిన్దఇతి పరస్సహస్రప్రమాణానిముక్తేస్సాయుజ్యస్య స్వస్యాకర్తృత్వేనతత్కర్తాతుమోక్షమిచ్ఛేజ్జనార్దనాదితిప్రతీతః. కించగిరిశనిగదతాత్ కేశవస్యైవరూఢాత్ప్రమాణసిద్ధాత్ సాక్షాత్సద్యః మోక్షప్రదత్వాచ్చ. అపవర్గప్రదోహరిరితి. ఆదిత్యమంబికాంవిష్ణుం గణనాథంమహేశ్వరం। పూజయేత్పంచపూజాయాస్తత్ఫలమవాప్నుయాదితి. అవైదికత్వంకామ్యత్వం ప్రత్యేకం లింగపూజనమిత్యలమతివాదేన॥ ౩౦॥ ... ... *

అవతారికా.— అథవైశిష్ట్యేయోనిపీఠాయితనరకరిపురిత్యంతిమశ్లోకోక్తం దుష్టదూషణ చతుష్టయ

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Colle

Funding: IKS/Tattva Heritage. Digitization: eGangotri.

వసతారక యత్రప్రాలేయేతి యద్వేతి పద్యద్వయోక్త ప్రకారేణ॥ ... ... *

శ్లో॥ ప్రాలేయాద్రీంద్రకన్యావయవవిలసనా
ద్యోనిపీఠస్యపుంసః తాద్రూప్యాయోగ్యభావా
దపిచపృథగవస్థానయోగ్యప్రసిద్ధేః । నిత్యం
వైశిష్ట్యరూపాద్వయమతవచనాయుక్తభావా
ద్విశిష్టాద్వైతస్య స్వాంగలింగావిరతయుతత
యాచక్రిణోయుక్త్యయుక్తేః॥ ౩౧॥ ... *

వ్యా॥ ప్రాలేయేతి॥ యోనిపీఠస్యపార్వత్యవయవరూపాల్లింగపురాణోక్తాత్పుంసః, ఉత్తమఃపురుషస్త్వన్యః పరమాత్మేత్యుదాహృతః ఇత్యుక్తస్యతద్రూపతాయా అయోగ్యత్వాచ్చ. దృశ్యమానాయాః పృథగవస్థానయోగ్యత్వప్రసిద్ధేః నిత్యంచవైశిష్ట్యరూపస్యఅద్వయమతవచనస్య అయుక్తభావాచ్చ. విశిష్టాద్వైతస్యశివస్య అత్రస్వాంగలింగావిరతయుతతయాస్వాంగంయల్లింగం తేనానవరతయుక్తతయా చక్రిణోయుక్తేరయుక్తేశ్చ సప్రాణలింగశైవప్రసిద్ధేః॥ ౩౧॥ ... ... *

శ్లో॥ యద్వాస్వాంగార్ధదానాద్ధిమగిరిదు
హితుః కేశవస్యావిశేషస్వాంగార్ధస్య ప్ర
దానాన్మనసిజవిమతస్యా శరీరత్వసిద్ధేః । వైశి
ష్ట్యస్యాప్రసంగాద్భవత ఉభయతశ్చిద్ద్వివర్తా

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: IKS/Tattva Heritage. Digitization: eGangotri.

వ్యా
త్వాదేవశక్తేరపిన పశుపతిర్వి
పవర్గాయ ... ... *
ష్ణురేవప్రకృష్టః॥ ఇతి - వైశిష్ట్య ప్రసంగమేవాన్య
వ్యా పార్వత్యాః స్వాంగార్ధ ప్రదానాత్.
ధ్యాక హరిహరనాథావతారే శేషాంగార్ధస్య కేశవాయ దా
నాదేవ ఉభయథా వైశిష్ట్యాభావాత్. శంభోరశరీరత్వ
ప్రసిద్ధేశ్చ. పరమరహస్యమాకృష్యాహ-భవతస్తవమతే
ఉభయథాపి శక్తేర్నిత్యశక్తేర్వ్యాభతచిత్స్వరూపాపవర్గా
యుక్తత్వాదేవన పశుపతిర్విష్ణురేవప్రకృష్టఃఇతినిశ్చయః॥

నిగమనమ్.—కూరేన్ద్రేణేతిసార్ధైస్సదసి శతవిధై
గ్దూషణై స్సత్తరాత్రంవాదకృత్తావిపక్షాః ప్రతివచనజ
డావిస్మయాన్మానమాపుః । తద్దృష్ట్వాజైత్రఘోషంవ్యా
తనుతసుమహాపూర్ణ నామార్యవర్యః శ్రుత్వాచైతత్తదా
నీంసమజనివిమనాశ్చోళభూపస్సమంత్రీ॥స్ఫుటోర్థః॥ *

ఇతి వ్యాఖ్యానసహిత కూరేశవిజయః

సంపూర్ణః.

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: IKS/Tattva Heritage. Digitization: eGangotri.

శవిజయః.

ద్వైతి పద్యద్వయోక్త
... ... *
ప్రకట ్వ్యావయవవిలసనా
...క్యభావా

ఇందువలన నెల్లరకు తెలియచేయుట ... ౧ ... ద్యనాధీయమనుధర్మశాస్త్రమునందలి వర్ణాశ్రమధర్మకాండము ఆచారకాండము ఆశౌచకాండము శ్రాద్ధకాండము కాలనిర్ణయకాండము ప్రాయశ్చిత్తకాండము నను షట్కాండములలో ఆశౌచకాండమును ముద్రించి ప్రతి ౧ అణాలు (౧౦) వంతున విక్రయించుచున్నాము ఆచారకాండము శ్రాద్ధకాండము అచ్చుపడుచున్నవి. ఈరీతి కిన కాండములును ఒకటొకటిగా ముద్రించి ప్రతికాంమును తీరగానే సులభక్రయమునకు విక్రయింపబడును గానవలయువారలు చన్నపట్టణము గోవిందప్పనాయని వీధి ౯౮ నెం॥ యింట వివేకకళానిధి ముద్రాక్షరశాలాధికారికిగాని బెంగుళూరు పెద్దపేటచౌకం పుస్తకములషాపు బ్రహ్మశ్రీవాజపేయం- కృష్ణశాస్త్రిలవారికిగాని, సదరుకాండలుకోరువారు లిఖితమూలముగా తెలియ చేసినపక్షమునకు ప్రతికాండమును పంపబడును.

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: IKS/Tattva Heritage. Digitization: eGangotri.

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Colle

Funding: IKS/Tattva Heritage. Digitization: eGangotri.

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: IKS/Tattva Heritage. Digitization: eGangotri.

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Colle

Funding: IKS/Tattva Heritage. Digitization: eGangotri.

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.